

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt stran
Din 350.—, Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Ob desetletnici naše države.

Sedanje leto, posebno zadnje nje-govo tromesečje, je doba raznih zna-menitih desetletnic. Praznovanje teh desetletnic nam kliče v spomin vele-važne dogodke, ki so se doigrali pred desetimi leti. Svetovna vojna, ki je trajala štiri leta, je početkom jeseni 1918 bila končana. Za seboj je pustila razvaline, iz razvalin pa je vzni-klo novo življenje. Evropa je dobila novo obličje, novo življenje je zapla-lo po njenih starih žilah. Stara ce-sarstva so se zrušila. Iz ruševin ni nastal kaos, nista nastala zmeda in metež, marveč vznikle so nove obli-ke skupnega življenja, nove države. Razrušila se je stara avstro-ogrška monarhija. Njeno nasledstvo so pre-vezele nove narodnostne države, ki so nastale na njenem ozemlju. Med njimi je država Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Mi imamo lastno državo.

Srbsko-hrvatsko-slovenska država je povse naravna tvorba. Do politič-nega zedinjenja srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda je moralo priti ter bi tudi prišlo brez vojne, — svetovna vojna je ta politični proces pospešila ter dovedla do končnega srečnega izida. Vsak narod, ki hoče kaj pomeniti na svetu, mora imeti svojo lastno državo. Narod brez last-ne državnosti nima lastnega kultur-nega življenja in tak narod je obso-jen na smrt.

Jugoslovanski narodi smo v skup-nosti mnogoštevilni, posamezni pa ne razpolagamo z velikim brojem ljudi. Poleg tega je zemlja, na kateri prebivamo in katero posedujemo kot svojo, radi svojega naravnega boga-stva in radi svoje velike važnosti v prometnem in trgovinskem oziru predmet pohlepnih želja drugih mo-čnejših narodov. Da nas ne bi večji narodi nasilno zajeli, smo se jugo-slovanski narodi med seboj bratsko objeli in stvorili svojo lastno državo.

Kaj pomeni takšna država posebej za nas Slovence, ni treba posebno povdarjati ali pojasnjevati. Sloven-ski narod prebiva na ozemlju, ki se dotika nemškega, madžarskega in italijanskega ozemlja. Vsak teh treh narodov je prežal na slovensko zem-ljo ter stegoval svoje pohlepne prste po njej. Maloštevilnost našega nara-da jim je dajala upe, da si bodo slo-vensko zemljo kmalu razdelili in

Slovence raznarodili. Celi Sloveniji je pretila usoda potujčene zemlje, ki v njej bi bil zatrt naš glas in tuji krog zveneli glasovi, tuj trg in grad, tuj ves kras, a naši samo grobovi, da se poslužim besed Simona Gregor-čiča v pesmi »Na potujčeni zemlji«.

S tem, da smo se s Srbi in Hrvati zedinili v lastno državo, smo vsaj na tistih mejah, ki so jih nam priznale mirovne pogodbe in pogodbe z itali-jansko državo, postavili naše držav-ne mejnike, ki so poverjeni obrambi ne samo Slovencev, marveč tudi Srbov in Hrvatov. Ustanovitev srbsko-hrvatsko-slovenske države je ime slovenskega naroda, ki je prej šir-nemu svetu bilo dosti neznano, zanesla po vsem svetu. Zastopniki ve-likih kulturnih narodov so se začeli zanimati za naš narod, proučevati njegove vrline ter hvaliti njegovo na-darjenost, delavnost, poštenost in kulturno sposobnost.

Cenimo to državo ter v bratski slogi skrbimo za njen napredek.

Država je organizirana zajednica skupnega življenja. Vsako življenje se razvija po gotovih zakonih. Tako tudi država kot organizirana oblika skupnega življenja. V življenju ni mira in zastoja, marveč gibanje, raz-vijanje in delovanje. Tako se tudi državno življenje giblje, razvije in napreduje. To bodi v uteho tistim, ki s sedanjo ureditvijo naše države ni-so povse zadovoljni. Tudi v naši dr-žavi se notranje življenje razvija v duhu časa, dokler ne dobi oblike, ki bo zadovoljila vse državljane.

Kar se dostaje notranje organiza-cije novih držav, nastalih vsled sve-tovne vojne in po nji, je treba ugotoviti, da so vse v stanju razvoja ter da se še borijo za obliko, ki bi vsem državljanom bila po godu. To ne velja samo o naši državi, velja tudi o Rumuniji, o Poljski, o Avstriji in o Čehoslovaški. Naši državi se v tem oziru ne moremo čuditi, ker ona predstavlja politično zajednico, na-stalo iz dežel in narodov, ki prej ni-so imeli skupnega življenja in ki se jako razlikujejo v kulturi, v načinu življenja, v običajih in šegah. Čas, ki celi vse rane, ima tudi to dobro lastnost, da premoščuje vse razlike in razdore.

Imamo v državi — in tudi v Slove-niji — stranke, ki ob državni deset-

letnici stojijo ob strani. Ustvarile so prečansko fronto, s katere spuščajo politične strelice proti Beogradu. — Nočemo reči, da so to protidržavni elementi. Ako bi jih tako sodili, bi storili isto napako, katero so zagrešile te stranke, dokler so bile na vla-di. Rajše jim prisojamo oznako poli-tične nesposobnosti ali — boljše re-čeno in — politične hudobnosti. Za-ganjajo se v državno ureditev, ki je po njihovi krivdi takšna, kakršna je. Radičeva krivda je v tem, da s svojo stranko ni hotel sodelovati v ustavo-tvorni skupščini. Ako bi bil s svoji-mi poslanci prišel v Beograd, bi na-črt centralistične ustave porušil že pri prvem glasovanju v ustavnem odboru. Krivda samostalnih demo-kratov in samostojnih kmetijcev je še večja, ker so oni zahtevali takšno ustavo, kakor jo sedaj imamo ter so glasovali za njo. Zadeva jih torej popolna odgovornost za vse ustavne določbe in za vse posledice, ki izha-jajo iz teh določb. Ako se danes je-zijo in v svojem srdu zabavljajo, naj ne pozabijo, da bodo krivca najbolje pograbili, ako sebe zgrabijo za nos.

Mi pa ob desetletnici naše države izpovedamo svojo voljo za državo in svojo ljubav do nje. Mi znamo svojo državo ceniti, če tudi ne prikrivamo, da ni povse takšna, kakor smo si jo želeli, ter da bi lahko bila boljša. In mi se nadejamo, da bo naša država potom notranjega razvoja postajala boljša ter da bo postala takšna, da bo v popolnem skladu z željami in zahtevami slovenskega ljudstva. — Jamstvo za to vidimo v tem, da ob desetletnici vodi državo kot predsed-nik vlade dr. Anton Korošec, voditelj slovenskega naroda. Mi Slovenci mo-ramo v tej državi vršiti veliko nalo-go. Ni to naloga zabavljanja, hujskanja in zmerjanja, kakor bi radi k temu naše ljudstvo zapeljali samo-stalni demokratje ter hrvatski in slo-venski Radičevci. Slovenska naloga je v tem, da vplivamo posredovalno med Srbi in Hrvati, kadar se med njimi pojavijo razlike in nastanejo spori. Slovenska ljudska stranka se te naloge slovenstva dobro zaveda, in zato krepko dviga kvišku prapor bratske sloge in bratskega sporazu-ma. V tem znamenju obhajamo 1. december 1928: desetletnico naše dr-žave. Iskrena želja, ki te dni prevla-duje v nas, je ta: v drugo desetletje svojega življenja naj stopi naša dr-žava v znamenju srbsko-hrvatsko-slovenske sloge. Bratski sporazum bo ustvaril to slogo.

POLITIČNI RAZGOVORI

»Nov boj se je začel«, tako je otvo-
ril razgovor gospodar.

»Nova vojska?« je vprašal sosed,
ki se ni nič kaj razveselil, če je slišal
o vojni ali boju.

»Ni ta vojska krvava, pač pa je
huda. In ni samo pri nas, pač pa je
po celem svetu. In ni samo na držav-
nih mejah, pač pa je v vsakem kra-
ju.«

»No, potem nas bo pa kmalu konec
in se bo svet podrł«, se je pošalil ša-
ljivec. Gospodar pa je nadaljeval:

»Je to res toliko zlo, da ne vemo,
kam bo to peljalo!«

»Pa kak boj je to«, je konečno ho-
tel pojasniti župan.

»To je boj, ki ga proglašajo neka-
teri med posameznimi stanovi in po-
vdarjajo posebno še to, da je ta boj
med deželo in mestom. So nekateri
politikastrji, ki jim je boj med stano-
vi — edini politični cilj. To so poseb-
no socialisti, ki brez ozira na stanje
drugih stanov povdarjajo samo pred
pravice delavskega stanu. V Avstriji
je ta političen boj privedel že tako
daleč, da imata obe skupini že ob-
orožene čete. Pri nas pa sedaj ta boj
otvarjajo in to zaradi oblastnih skup-
čin.

V oblastni skupščini tako v mari-
borski kot v ljubljanski ima SLS po-
polno večino. Naša stranka noče no-
benega boja med stanovi, naša stran
ka hoče, da se stanovi med seboj pod-
pirajo, da so drug drugemu pravič-
ni, ne pa sovražni. Naša stranka sto-
ji pa tudi na tem stališču, da se mo-
ra pomagati najbolj tistemu, ki je
trenutno najbolj pomoči potreben.
Ozirati pa se je tudi na to, da se naj
da pomoči tja, kjer se bo najpreje po-
znala, kjer bo najpreje — povrnjena.
Dejstvo je, da je danes naš kmet naj
bolj v gospodarski stiski. Vse, kar
prodaja, je poceni, vse kar kupuje,
je drago. Treba je kmetu pomagati,
da bo več pridelal, da bo lahko pro-
dal poceni in kljub temu shajal. Za
zboljšanje kmetijske zemlje in za dvig
kmetijskih pridelkov in njih unov-
čenje je treba predvsem skrbeti. Od
tega ne bo imel koristi samo kmet,
ampak vsi stanovi. Ali ne bo delavec
tudi zadovoljen, če bo dobival poceni
hrano? Ali ne bo trgovec in obrtnik
zadovoljen, če bo kmet lahko kupo-
val pri njem svoje potrebščine, ki jih
danes ne more! Ako je oblastna skup-
ščina šla na to, da torej od te strani
začne reševati gospodarsko krizo, je
šla na edino pravo pot!«

»Kdo pa se temu protivi«, je dejal
župan in postal zelo borben.

»Zdaj, ko so začeli socialisti boj
zoper oblastno skupščino na eni stra-
ni, so ga začeli industrijci na drugi
strani. Pretekli teden so imeli v Ma-
riboru zborovanje, kjer so dejali, da
je oblastna skupščina zavzela proti
industriji sovražno stališče. Kolikor
je meni znano, je ta očitek zelo kri-
vičen! Mi vemo, da je treba pri nas
industrijo vpeljati, da jo je treba šči-

titi, kolikor je to le mogoče. Toda in-
dustrija je pri nas s carino tako za-
ščiten, kakor niti od delač ni zašči-
ten kmet. Poglejmo v katerokoli pa-
nogo industrije, moramo reči, da si
je znala ustvariti carinsko zaščito.
Na primer omenimo le tovarne za
blago, za obleke. Saj smo za to za-
ščito. Toda ta zaščita dela draginjo
kmetu in vsem delovnim slojem. Za-
to je pravično, ako ista zaščiten in-
dustrija pripomore k večji kupni mo-
či ravno delovnim slojem! In to do-
seže s tem, ako pripomore ustvarjati
v samoupravah!«

»Danes si pa zelo učen«, je dejal
šaljivec. »Povej to bolj po domače!«

»Naj ti bo«, je dejal gospodar. »Saj
ta boj ni nič novega, le včasih bolj
izbruhne kakor sicer.«

»Kakor Etna«, ga je prekinil ša-
ljivec.

»Iz teh rimskih krajev ti lahko po-
vem zgodbo, ki kaže na tak boj. Tu-
di v Rimu so se nekoč stanovi straš-
no spoprijeli med seboj. Šli so celo
narazen stanovat. Tedaj jim je pa-
meten mož povedal to-le priliko: Ne-
koč so se uprli posamezni udi telesa
proti želodcu, češ, ta samo leži sredi

telesa, prebavlja in nič ne dela, mi
drugi pa moramo tako delati in se
gibati! Uprimo se mu! In res so se
uprli. Želodec ni več dobival hrane.
In drugi udje so kmalu spoznali svo-
jo usodno zmoto. Noge so opešale,
roke so omahnile, glava je bolela. In
tedaj so prenehali udje s svojim bo-
jem in se poravnali z želodcem ter
mu zopet dovajali hrane, on pa je
nadalje krepil celo telo in vse ude!«

»To so pa menda že razumeli«, je
dejal šaljivec.

»To naj razumejo tudi naši, ki se
upirajo temu, češ, da oblastna skup-
ščina štiti samo kmeta. Njemu, ki
krepi vse druge stanove, ki jim do-
vaja živeža, njemu, ki peša, je treba
prve pomoči. Te pomoči bodo posred-
no deležni vsi stanovi. SLS ni in ne
bo hujskala stanu proti stanu, niti
izkoriščala enega stanu, da bi s tem
pomagala drugemu. Pač pa hoče slo-
go med stanovi, vzajemno oporo ene
ga in drugega in to po položaju, v
kakršnem se kdo nahaja. Zato so o-
čitki izkoriščanja krivični!«

»Jaz bi se pa kar dal izkoriščati,
če bi imel takole eno veliko tovarno«,
je končal šaljivec.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Zoper praznovanje 1. decembra sta
se oglasila Maček in Pribičević, vsak
po svoje in drugače. Maček 1. decem-
bra sploh ne priznava, Pribičević ga
mora priznati, ker je ravno on tedaj
vodil Narodno veče v Zagrebu. Toda
on svetuje, da se ne praznuje, ven-
dar pri tem povdarja, da naj se po-
samezniki in tudi društva prosto-
voljno udeležijo proslave, če že hoče-
jo. To je bolj slab bojkot.

Nova vlada takoj po 1. decembru,
tako trdijo sedaj zopet nekateri ra-
dičevski listi. Kaj je na stvari? Naša
vlada je pripravljena takoj odstopi-
ti, ako je mogoče postaviti novo, v
katero bi šli tudi Hrvatje. Dokler pa
Hrvatje stoje na takem stališču, da
se sploh ne pogajajo, pa se vlada ne
bo umaknila — generalu, kakor se-
daj zopet zahteva Pribičević. Na nje-
govo zahtevo se ne bo nihče oziral.

Invalidom bo naša vlada izplačala
vse zaostanke. Eden najhujših dol-
gov, ki so jih zadnja leta napravile
razne vlade, je gotovo dolg invali-
dom, katerim niso vlade izplačevale
invalidnine po zakonu. Teh zaostan-
kov se je nabralo do 80 milijonov di-
narjev. Naša vlada je hotela to stvar
takoj urediti, toda blagajne so bile
prazne, ko je nastopil vlado g. dr.
Korošec. Njegova prva skrb je bila,
da se invalidom izplača te zaostan-
ke. In sedaj se bo iz švedskega poso-
jila res izplačala svota 80 milijonov
Din invalidom. Zelo prav bi bilo, da
se to zgodi pred božičem.

Vladina večina trdna, opozicija se
krhal Kljub raznemu trenju v radi-
kalni stranki je vladina večina trd-
na. Ni pa tako opozicija. Ta ima tež-

ke boje med seboj. Zagrebški listi se
že grizejo med sabo kot stekli psi.
Posamezni gospodje že kar spodna-
šajo drug drugega. O nekaterih pa
se celo sliši, da pojdejo kar na svojo
roko v Beograd. Med temi, ki bi radi
v Beograd, je tudi eden slovenskih
radičevcev in sicer poslanec Urek, ki
je baje rekel, da je poslanec zato, da
dela, in ne, da je doma. Nekateri srb-
ski listi celo pišejo, da bo Urek pre-
stopil v SLS, ker ne odobrava seda-
nje radičevsko demokratske politi-
ke.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Bode v Bolgariji državljanska voj-
na? Poročila, ki prihajajo iz Bolga-
rije, ne prinašajo ničesar veselega.
Pokolj med obema skupinama ma-
kedonstvujočih je zavzel tak raz-
mah, da so v posameznih okrajih že
prave vojne. Vlada seveda tega ne
more dalje mirno gledati in bo pose-
gla po orožju. S tem pa otvori — do-
mačo vojno. V vladi sami pa sta tudi
vedno bolj vidni dve struji. Najost-
rejše nastopa general Vlkov, ki so ga
enkrat žeh oteli vreči iz vlade, pa ni
šlo. Kredit je Bolgarska izgubila. Po-
sojilo, ki je bilo določeno za izplači-
lo, je izostalo.

Na Rumunskem — volitve! Na
Rumunskem je nova Maniujeva vla-
da razpisala volitve, ki se bodo vrši-
le svobodno in je vsako nasilje, pod-
kupovanje itd. strogo prepovedano.
Sedanja vlada bo dobila večino, to je
naprej gotovo. Samo to ni gotovo, če
bodo bogati graščaki pustili vladati
potem tej stranki. Graščakom ob
strani stoje namreč tudi generali.

Češka deli avtonomijo. Češka re-
publika hoče ustreči zahtevam posa-
meznih pokrajin in jim dati začetek
avtonomije. Tako bo Češka razdelje-
na na štiri dežele: Češko, Moravsko,
Slovaško in Podkarpatsko. Za zače-
tek teh dežel se vršijo sedaj volitve.

Povdariti pa je treba, da je delokrog teh dežel zaenkrat še precej omejen, je manjši, kakor ga imajo sedanje oblastne skupščine v Jugoslaviji. Njih delokrog se ne bo naenkrat na veliko določil, ampak se bo stopnjema razširjal. Ta razširitev Češke bo zadovoljila vse pokrajine. To je delo češko-slovaške ljudske stranke, naše posestrime na Češkem.

Tudi drugod zdivjali parlamenti! Nekateri tako radi povdarjajo, da je le Balkan tako balkanski, ker se včasih v parlamentu kaj zgodi, kar bi bilo bolje, da se ne bi zgodilo. Pa so na Angleškem, kjer so sicer ljudje mirne krvi, pretekli teden tudi imeli v irskem parlamentu spopad in je

skupščinska policija od sej izključene poslance ven nosila.

Fašizem divja s sekuro. Znamenje fašizma je snop palic in sekira v snop zasajena. To znamenje je pravilno, kajti fašizem bje naše ljudi v Italiji s celo vrsto raznih šib preganjanja in divja nad njimi s svojo sekuro. Naš list »Goriška Straža« nam je ustavil, urednika Kemperla je dal zapreti in našega poslanca Besednjaka pa je dal pod tako nadzorstvo, da ne more z nikomur govoriti in se sestati. Kako dolgo naj še bo trpljenje naših on kraj meje. Evropa se je včasih škandalizirala nad ravnanjem divjih narodov, kako da se nad fašizmom ne zgraža?

Morilca so dobili in zaprli, poleg nje pa tudi redovnico sestro Koncepcion, o kateri so trdili, da je morilca napeljala k umoru. Pretekle dni se je vršila sodnijska obravnava zoper oba. Toral je svoj zločin priznal in je bil obsojen k smrti. O redovnici Koncepcion pa so izpovedali morilec sam in vse druge priče, da je na umoru popolnoma neprizadeta in nedolžna. Edino, kar se ji more očitati, je to, da se je nekoč pri nekem razgovoru z morilcem Toralom izrazila, da v Mehiki pač ne bo tako dolgo mirno, dokler bo Kaljes živ. A morilec sam je izjavil, da te besede redovnice niso najmanj vplivale na njega, da bi izvršil svoj zločin. A kljub temu so porotniki pod vplivom ulice redovnico proglasili krivim in je bila obsojena na 20 let ječe, na največjo kazen, ki je po mehikanskih postavah za žensko mogoča. Dejanje, ki ga je izvršil Toral, je na vsak način zločin in vse obsodbe vredno, ravnotako pa je vse obsodbe vredno, če nasprotniki vere in Cerkve z vso predrznostjo trdijo, da je bil ta zločin izvršen pod vplivom katoliške redovnice. Se pač ravna po načelu: »Le obrekuj, le laži, nekaj vedno ostane!

Novodobni Vincencij Pavelski. Kako vera Kristusova, če ji človek v resnici odpre svoje srce, še tudi danes rodi prelepe sadove, kaže sledeče: Na Kitajskem živi izpreobrnjenec Loh Pa Hong. Je zelo bogat, a vse svoje premoženje uporablja za to, da izvršuje dela krščanskega usmiljenja. Do sedaj je sezidal dve bolnici, v katerih ima zavetje in postrežbo 1500 zapuščenih starcev. Da bi lažje več dobrega storil, je ustanovil posebno društvo mož, ki ima nalogo, izvrševati vsa dela krščanskega usmiljenja. Vsako nedeljo po sv. maši obiščejo udje tega društva vsa bližnja sela, poučujejo ljudi v krščanskem nauku, obiščejo bolnike in jetnike v ječah. Posebno skrb obrača Loh Pa Hong na smrt obsojenim. Te skušajo on in njegovi tovariši pridobiti za krščansko vero in jih pred smrtjo krstiti. Tako se jim je posrečilo krstiti že 13.000 poganov, letošnje leto med drugim tudi 33 takih, ki so bili obsojeni na smrt.

Kaj pomeni dobra mati? Pred župnika stopi fantek s prošnjo: »Gospod, ko bi mi pomagali, da bi šel študirat za duhovnika.« Duhovnik malo pomisli: »Nadarjen, marljiv, nepokvarjen, a zraven kakor živo srebro, poleg pri vsaki hudomušnosti.« Na posled pa vendar reče: »No, dobro, pa naj bo.« Fant odrzi ves srečen domov, kmalu ve vsa vas, da bo »gospod«. Ljudje majajo z glavo, najbolj pa še gospod učitelj, češ, to živo srebro — pa duhovnik! Tečejo leta, nemirni hudomušnež poje novo mašo in sedaj je duhovnik, ki izvrstno deluje v svojem velikem poklicu. Pri neki priliki, ko so govorili o tem odličnem duhovniku, je učitelj vprašal župnika, kaj ga je nagnilo, da se je potegnil za fanta. Župnik je odgovoril: »Ker je imel tako dobro mater.«

ZANEDELJO

Advent.

Advent je čas hrepenenja. Kako hrepenijo v tem času otroci, da bi prišel kmalu božič, ko bodo stavili jaslice, gledali božično drevo, šli k polnočnici, poslušali veselja polne božične pesmi.

Ali živi to adventno pričakovanje tudi v tebi? Si misliš morebiti malo z nevoljo, morebiti s težko žalostjo: »Saj nisem več otrok.« Res, nisi več otrok, a adventno hrepenenje mora živeti v srcu vsakega kristjana. Sv. evangelij prve adventne nedelje govori o koncu sveta, o prihodu Kristusovem, o poslednji sodbi, o življenju, ki bo potem. In ko govori Kristus o tem, pristavlja: »Kedar pa se bo to začelo goditi, pogledajte in povzdignite svoje glave, ker se bliža vaše odrešenje.« Kaj ne, čudno! Če človek misli, govori o teh stvarih, se boji, se trese pred njim. A Kristus pravi: »Ko se bo približalo to, povzdignite svoje glave, veselite se!« In če prav premislimo, je ta poziv Kristusov čisto upravičen. Saj bo to vendar tisti srečen trenutek, ko bo obrisal Bog solze iz naših oči, in ne bo več smrti, tudi ne več žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ko bo vse to minilo. Bo to oni trenutek, ko se človek kakor otrok svojega očeta oklene Boga, se zazre v njegov neskončno lep obraz in začne uživati neizrekljivo srečo. To je presrečen cilj, ki ga je odločil Bog našemu zemeljskemu potovanju, našim težavam in bridkostim, našim bojem in vročim vojskam. In sedaj v adventu naj bi se zamislili v ta svoj cilj, naj bi se naša srca razveselila ob njem, zahrepenela po njem!

O prvih kristjanih vemo, s kakim odprtim srcem so poslušali te evangeljske besede: »Povzdignite svoje glave, ker bliža se vaše odrešenje«, s kako tolažbo in veseljem so mislili na nje, kako so hrepeneli, da bi vendar kmalu prišlo. To mišljenje in hrepenenje tako lepo izražajo besede, ki jih je pisal sv. Pavel kristjanom v Filipih: »Naše življenje pa je v nebesih, odkoder tudi Zveličarja pričakujemo, našega Gospoda Jezusa Kristusa.« Morda vsega tega ne

moreš prav umeti? Glej, oni so pač tako trdno verovali v to srečo, ki nam je obljubljena od Kristusa, oni so se v tej veri radi te sreče odpovedali razkošnemu uživanju, so se odpovedali grehu in strastem, zato so tako hrepeneli po tej sreči, so se je tako veselili, ker so jo smeli gotovo pričakovati. Njim so pač veljale besede: »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo; blagor žalostnim, ker bodo oveseljeni, blagor njim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali.« Tega »blagor«, ki jim je veljal, so se veselili, hrepeneli so, da bi se kmalu izpolnil nad njimi. Njihovo življenje je bilo veliko adventno hrepenenje.

In če ti pri misli na večnost ne čutiš veselja in hrepenenja, če pri tej misli postajaš nemiren, otožen, če si jo izbiješ najrajši iz glave, ali ni to radi tega, ker si se preveč vmislil in vživel samo v ta svet, ker si se zakopal morda celo v grehe in strasti? Sv. pismo pravi, da je takim smisel na večnost tako silno bridka. Če bi bilo tako, potem ti pač zelo, zelo velja adventni klic sv. Cerkve: »Bratje, ura je, ko naj vstanemo iz spanja.« Vsako leto slišiš ta klic, Bog ve, koliko in kolikokrat ti je že donel, a ti se nisi zmenil za njega, si mislil, da tebi ta klic nima povedati ničesar, da tebi ne velja. Pa povej si enkrat čisto resno, ali si upaš mirno, da, z veseljem misliti na večnost? Če ne, je to gotovo znamenje, kako ti velja adventni klic: »Čas je, da vstanemo iz spanja.« Čas je, da vstaneš iz prevelike navezanosti na zemeljsko. Nihče ti ne prepoveduje, da ne smeš biti skrben in marljiv gospodar, da ti ni treba skrbeti za tvojo družino, a edino ti to ne sme biti, tvoj malik to ne sme postati. Čas je, da vstaneš enkrat iz svojih strasti in slabih navad, čas je, da vstaneš iz svoje mlačnosti.

Da, vstani sedaj v adventu, dvigni se s svojim življenjem k Bogu, potem se bodeš tudi lahko sprjaznil z mislijo na večnost, potem bo tvoje srce zaslutilo nekaj adventnega hrepenenja, a zaslutilo tudi nekaj božične sreče.

Mehika. Kakor znano, je bil dne 7. julija t. l. umorjen novoizvoljeni predsednik mehikanski Obregon.

Vsakemu naročniku in prijatelju „Slov. Gospodarja“!

Nikar ne misli, da letos še res nič nismo storili za »Slov. Gospodarja«! Prosil smo pisмено posamezne znane nam agitatorje, prosili naše politične, gospodarske, cerkvene organizacije, da naj posebno v tiskovnem tednu izvršijo agitacijo za »Slov. Gospodarja«! Nekateri so izvršili to prav vzorno, drugi tako, tako, tretji nič, kakor pač kdo uvideva važnost in pomen katoliškega tiska. Zahvaljujemo se pa sedaj javno vsem in bomo izvršili, kar smo obljubili.

Danes se javno obračamo na vas, naši naročniki in prijatelji. V tej številki, in v vsaki do Božiča, bo »Naročilni list« za »Slov. Gospodarja«. Ni velika naša prošnja in ne bo vam je težko izvršiti.

Samo enega novega naročnika naj nam vsak sedanjí naročnik pridobi! — Teža mi ne moremo verjeti, da si ti ne bi upal pridobiti niti enega, ki bi plačal 9 Din za četrtleta, 16 Din za pol leta ali 32 Din za celo leto »Slov. Gospodarja«! Nič več ne prosimo, vsak samo enega novega naročnika pridobi!

V današnji številki dobite zato vsi naročniki položnico. Če je ne potrebujete zase, je uporabite za to, da pošljete naročnino za vsakega novega naročnika.

Letos smo morali pri »Slov. Gospodarju« nabaviti nov tiskarski stroj, ker je stari opešal. Ta novi rotacijski stroj že vrši svoj posel. V načrtu imamo še nekaj drugega: Zboljšati tudi list sam, mu dajati med letom razne priloge v večji meri kot dosedaj. Toda vse to nam bo mogoče le, ako tudi naročniki in prijatelji »Slovenskega Gospodarja« storite svoje. Ustrezite samo s tem, da vsak dosedanji zvesti naročnik pridobi samo enega novega, pa boste pripomogli, da se uresniči naš načrt!

Kaj povejte novim naročnikom!

Povejte jim predvsem, da dandanes človek ne more biti brez našega časopisa, kakor ne more biti brez hrane in pijače. — Povejte jim, da za naše kraje najboljši in najcenejši tednik je »Slovenski Gospodar«, ki stane celoletno 32 Din, polletno 16 Din in četrtletno 9 Din. — Povejte jim, da kdor ga zdaj v decembru naroči, se mu ves ta mesec zastoj pošilja. — Povejte jim, da bo v decemberskih številkah mnogo prilog, slik, božična priloga in ličen koledar. —

Povejte jim, da je v »Slov. Gospodarju« naročilni list za njega, da ga boste kar napisali, pa je!

Naročniki in prijatelji, storite nam to ljubav! Vsako samo enega novega, pa vsak!

Položnice smo danes priložili in sicer vsem, tudi onim, ki so že plačali. Zakaj? Prosimo, berite posebno zaglavje »Vsakemu naročniku«.

Poročila SLS.

VSEM KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM SLS!

Občni zbori krajevnih organizacij SLS za leto 1929 so določeni in naj se vršijo

v nedeljo, dne 16. decembra 1928, oziroma če ta dan ni mogoče, v nedeljo, dne 23. decembra 1928.

Natančnejša navodila bodo vsebovale posebne okrožnice, ki jih pošljemo vsem krajevnim organizacijam

Tajništvo SLS v Mariboru.

Shoda SLS se bosta vršila v nedeljo, dne 2. decembra in sicer v prvem sv. opravilu na Dolu pri Hrastniku, po poznem pa pri Sv. Jederti nad Laškim. Na shodu govorijo oblastni poslanci in drugi govorniki. — V nedeljo, dne 9. decembra, po prvem sv. opravilu se bo vršil shod SLS v Trbovljah. Na shodu govorij poslanci in drugi govorniki.

NOVICE

Slomškova sirotišnica v Slovenski Bistrici. »Ljubi moji otročiči, vaša sestra naj bom! Nimam ateja in ne mame in ne vem, kje dom je moj.« Tako je pel naš veliki Slomšek, ko je gledal bedo nešteto zapuščenih sirot. Kako bi tožil šele, ko bi videl, kako je povečala kruta svetovna vojna to žalostno število. Gotovo je skrb za teobžalovanja vredne revčke, ki so često izpostavljeni duševni in telesni pogubi, ena izmed najplemenitejših dobrih del. Ker pa do sedaj obstoječa zavetišča ne zadoščajo, se na merava graditi v Slov. Bistrici nova Slomškova sirotišnica, kjer se bodo otroci preskrbeli z vsem potrebnim. Radi pomanjkanja denarnih sred-

stev se priredi loterija, koje čisti dobiček je namenjen gradbi te stavbe. Zaupno trkamo na usmiljena srca, ker vemo, da bote rade volje podpisali to podjetje s tem, da bote pridno kupovali srečke. — Sv. Peter, dne 21. novembra 1928. Šolske sestre v Sv. Petru pri Mariboru.

Mariborska porota. Za zimsko porotno zasedanje v Mariboru so razpisani sledeči slučajji: dne 10. decembra proti Rihardu Šobi radi umora, Ivanu Štrafeli radi uboja, Jos. Strmšku radi uboja; dne 11. decembra proti Mihaelu Novaku radi tatvine, proti Francu Krušniku radi uboja, Ani Brumnovi radi požiga; dne 12. decembra proti Štefanu in Neži Horvatovi radi požiga ter Marku Weiss radi poneverbe.

Požar v grabi pri Kamnici. V petek, dne 23. novembra in sicer v noči je izbruhnil nenadoma požar na posestvu mariborskega posestnika in lesnega trgovca Josipa Felberja v takozvani Kamniški grabi. Zgorel je del senika in strehe. Škoda znaša 4 tisoč Din. Le požrtvovalni pomoči mariborske in kamniške požarne brambe se je zahvaliti, da je bil požar omejen, ker sicer bi bil upepelil vsa poslopja. Požari v Kamniški grabi se zadnji čas zopet ponavljajo in radi tega vsi upravičeno sumijo, da podtika ogenj zlobna roka.

Prvo smukanje v letošnji zimi na Pohorju. Zadnje deževno in precej hladno soboto je padlo po višjih pohorskih hribih 30 cm na debelo snega. Snežna odeja je bila tako ugodna, da so se lahko izletniki k Ruški koči v nedeljo, dne 25. novembra — smukali. Nedeljsko smukanje je bilo po pohorskih hribih v letošnjem zimskem času prvo.

BIVŠI UREDNIK MARIBORSKEGA LISTA »STRAŽA« OD FAŠISTOV ARETIRANI!

Čitateljem in naročnikom nekdanjega mariborskega lista »Straža« je gotovo še v živem spominu njegov predvojni urednik Polde Kemperle. V težkem medvojnem času je vodil znano čevljarsko zadrugo iz Mirne na Goriškem, ki se je bila preselila med vojno v Mozirje. Po sklenjenem miru se je preselil Kemperle v svojo domovino, kjer je prevzel kot iskren rodoljub uredništvo krščanskega lista »Goriška Straža«. Že v zadnji številki »Gospodarja« smo poročali, da so italijanski fašisti zatrli ta zadnji slovenski list na Goriškem in vtaknili tudi njegovega po celem Slovenskem štajerskem znanega urednika Kemperla brez vsakega najmanjšega vzroka pod ključ. Aretacija gospoda Kemperla se je doigrala po poročilih italijanskega časopisja tako-le: V ponedeljek, dne 19. novembra, so prijatelji iz Bovca povabili urednika ustavljene »Goriške Straže« gospoda Leopolda Kemperla v avtomobil, da se z njimi pelje na sprehod. Avtomobilu je sledila politična policija goriških fašistov. Pri Sv. Luciji je družba pustila avto v neki gostilni in šla obiskat znanca. Fašisti so med tem obstopili avtomobil in čakali, da se

Družinska pratika

za leto 1929

je izšla in se dobiva po vseh knjigar-nah in trgovinah po celi Sloveniji v izredno lepi opremi in z zelo bogato vsebino. Cena komadu Din 5.— brez poštnine.

Zahtevajte povsod le to edino našo „Družinsko pratiko“.

družba vrne. Ko se je gospod Kemperle vrnil, so ga takoj aretirali, češ, da se nahaja v avtomobilu 12.000 patron.

Ta poročila fašističnega tiska v celoti potrjujejo, da je zadeva vprizorjena po navodilih iz Rima in da so patroni podtaknjeni, da bi se proti časnikarju Kemperlu moglo postopati.

Radi podtaknjenih patronov se bo moral neustrašeni rodoljub Kemperle zagovarjati pred izrednim sodiščem v Rimu, ki bo sodilo to zadnjo slovensko časnikarsko žrtev fašističnega nasilja po zakonu o zaščiti države.

Uboj. V nedeljo, dne 25. t. m., se je zgodil v Zgornji Pristavi -fara Sv. Vid pri Ptuju) žalosten dogodek. Med mirne fante, ki so se pri kozarcu vina dobro imeli, je privedel znani razgrajč Alojzij Sirovnik in najpoprej krčmarju grozil z velikim kuhinjskim nožem. Nato je planil v sobo med goste in nož zasadil v srce dobremu fantu Mihi Maleku iz Lancove vasi. Fant je bil pri priči mrtev, saj je divjak prerezal srčno žilo in v srce napravil cel centimeter široko rano. Širovnika so orožniki odpeljali v zapor. Vsa okolica žaluje za dobrim fantom in se zgraža nad divjim zločinom. Kdo je tega zločina v prvi vrsti kriv? Preveč gostiln, preveč pijače, preveč veselje. Gostilne ne poznajo nobene policijske ure, tako da v naši okolici cele noči divjajo pijani mladeniči in kretijo trudnemu kmetu zaželjeni počitek. Najhuje je pa ob nedeljah; ni veliko manjkalo, da tudi v Sv. Vidu ni prišlo do poboja to nedeljo. Fantje, iztreznite se! Dobri Miha, počivaj v miru!

Cerkveni rop. V tabernakelj župnijske cerkve na Teharjih je vlomil doslej neznan cerkveni ropar in odnesel dragocenejše dele monštrance in en ciborij.

Težka avtomobilska nesreča. Tovarnar usnja v Slovenjgradcu Štefan Savec in njegova žena sta se peljala v pondeljek, dne 26. t. m., v Guštanj na sejem. Na avtomobilu sta imela usnje in je šofiral gospod Savec sam. Iz nepojasnjene vzroka se je avtomobil prevrnil in oba smrtno nevarno poškodoval.

Sreča v nesreči. V torek, dne 20. t. m., zvečer se je vračala sodna komisija z avtomobilom g. Viranta s službenega ogleda v Celje. Avtomobil, ki ga je vodil gospod Virant sam, je zadel pri Petrovčah v tovorni vlak, ker se na železniškem prehodu ne nahaja nobena zapornica. Sreča v nesreči je bila, da se vlak ni premikal, ker bi se v tem primeru avtomobil popolnoma razbil in bi nesreča najbrže ne končala brez smrtnih žrtev.

Smrtna nesreča trboveljskega rudarja. V noči od petka, 23. nov., na soboto, dne 24. novembra, je smrtno ponesrečil trboveljski rudar Jožef Kolarič, ki je bil zaposlen pri premogovniku že 30 let. Nesreča se je zgodila na dnevnem kopu Dobrna, kjer odstranjujejo vrhno plast zemlje, da bodo prišli do premoga. Na enem od bageriev je bil zanoslen strojnik Jo-

žef Kolarič. V noči od petka na soboto, ko je Kolarič imel delo, se je nenkrat vsula nanj ogromna plast zemlje, pomešana s kamenjem. Kolarič se je hotel še pravočasno umakniti z bagerjem, vendar pa je bilo že prepozno. Skočil je pod steno, katero pa je plaz prebil, ter med vozilne železne droge. Popolnoma zgnečenega so ga prepeljali z rešilnim avtom v bolnišnico, toda tam je zdravnik zamogel ugotoviti le smrt. Pokojni Kolarič zapušča ženo s štirimi, že deloma preskrbljenimi otroci.

Za en tir pojačena proga Zidani-most—Zagreb. Začetkom decembra bodo začeli graditi na progi Zidani-most—Zagreb še en tir poleg starega. Kmalu bomo imeli od Maribora do Beograda dvotirno železnico. — Zgraditev dvojnega tira po Sloveniji je zaslug Jugoslovanskega kluba in naše SLS.

Ne puščajte otrok samih! Iz Prekmurja nam poročajo ta-le pretresljiv slučaj: V Selu so se igračkali otroci s sežiganjem suhega dračja in veseljačili krog ognja. Ko je dogorel plamen so ostavili deca gorečo žerjavico in se odpravili vsak na svoj dom. Samevajoči žerjavici se je približala komaj triletna hčerkica nekega posestnika. Otrok je začel pobrskevati po žerjavici in pri tem nevarnem poslu se mu je vnela obleka. Naenkrat je bilo sirotle v plamenih in začelo vpiti na pomoč. Klicev ni slišal nikdo in dekletce je vzplamtelo v živo bakljo. Vsa opečena je padla v omedlevico in se zgrudila. Našli so otroka v groznih opeklinah, za katerimi je izdahnul dva dni po nesreči.

Smrtna žrtev našega vojnega letalstva. V Mostarju se je v četrtek, dne 22. novembra, pripetila letalska nesreča. Gledalci so opazili, kako se letalo v zraku prekucuje in ugotovili, da se je pokvaril motor in da se pilot trudi, da ne bi letalo padlo na mesto. Letalo je pričelo padati v smrtonosnih kolobarjih. Ljudje so bežali z ulic in se skrivali, vedoč, da bi letalo lahko koga ubilo. Kljub vsemu pa je mogel pilot še nekoliko obvladati letalo in se mu je končno posrečilo pristati zunaj mesta na nekem športnem igrišču. Tu se je letalo razbilo. Izpod letala so potegnili narednikapilota Rado Dejanoviča, ki je dobil hude notranje poškodbe. Poleg njega je ležal nezavesten njegov spremljevalec Vasa Avdanovič, ki se je pa kmalu osvobodil.

Umrla — predno je dosegla leto — 100. V Bački v vasi Žabalj je umrla starka Rozalija Haršany, ki je bila stara 99 let. Rajna je umrla kot vdova vaškega pastirja, je imela 13 o-

trok, od katerih je ostala pri življenju le še 60letna hčerka Mara.

Velika železniška nesreča. Na čehoslovaški železniški progi Praga—Znojmo je trčil v četrtek, dne 22. nov., na postaji Linburg brzovlak ob tovrnega. Obe lokomotivi in več vagonov brzovlaka je bilo močno poškodovanih. Železniška nesreča je zahtevala: 3 mrtve, 8 težko in 20 lažje ranjenih oseb.

Telefonska zveza med Čehoslovaško in Ameriko. Novo telefonsko zvezo med Prago in New-Yorkom so otvorili v soboto, dne 24. nov.

Svetovne vremenske nesreče. Iz Čikage v Združenih državah Severne Amerike poročajo, da je ogromna reka Mississippi narasla in poplavela neizmerne obsege najbolj rodovitne zemlje. Škodo vsled poplave, ki je zahtevala, 18 smrtnih človeških žrtev, cenijo na 50 milijonov dolarjev. — V soboto, dne 24. novembra, je razsajal nad Angleško zopet silovit vihar z neurjem. V razburkanem morskem valovju je utonilo več manjših ladij, večje so morale ostati na odprtem morju, ker niso mogle pristati v pristaniščih radi silovitosti viharja. — Istočasno kakor na Angleškem je divjal vihar tudi nad Severnim morjem in po Atlantskem oceanu. V znani nemški luki Hamburg pogrešajo 10 ribiških bark in 22 oseb. Na znanih Filipinskih otokih je uničil vihar v soboto več hiš.

Redka pokorščina. Dne 25. nov. je ponesrečil v Severnem morju švedski parnik »Gorn«. Na obupne klice potapljačev se ladje je prihitel ponesrečenim na pomoč holandski rešilni čoln. Kapitan valovom prepuščene ladje ni hotel v rešilni čoln in je prepovedal moštvo in ladijski posadki, da bi si otela življenje. Vsi pomorščaki so se pokorili zapovedi kapitana, le eden od matrozov je skočil v čoln in se rešil s potniki, kapitan in ostalo moštvo je utonilo z ladjo.

Kolumbova ladja. V prvih dneh prihodnjega leta spustijo v Cadixu na Španskem v morje karavelo (brzojadrnico), ki bo zgrajena natančno po Kolumbovi karaveli »Santa Maria«, s katero je leta 1492 odkril Ameriko. Ladja bo natančno tako velika ter bo imela enake vrvi in jadra. Število in razvrstitev posadke, njena oborožba in obleka bo enaka kakor na Kolumbovi jadrnici. Na krovu se bo vršil slavnosten obed španskemu kralju na čast; v ta namen izdelujejo sedaj zgodovinsko namizno posodje in orodje. Pri ladijskih manévrih bodo uporabljali srednjeveško pove-ljevanje. Kralja bodo sprejeli po zgo-

Rusko - turška vojska

in vsa njena grozota se zrcali v lepem romanu, ki obsega tri skupaj vezane knjige:

„SNUBITEV KNEZA ŠAMILA“.

Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 32 Din, vez. 42 Din.

duhovinskih običajih. Karavela je namenjena za razstavo v Sevilli.

Žival, ki je tehtala 10.000 kg. Amerikanski raziskovalec Andrews je izsledil v azijski puščavi Gobi okostje ogromnega sesalca. Kakor kažejo kosti, je bila bogzna kedaj živeča žival dolga 7 in pol m, 5,20 m visoka in le malo vrat je bil ražpotegnjen na dolžino 3,60 m. Živalski orjak je moral htati 10 tisoč kg.

JASLICE

po Din 3, 5, 5.50, 6.70, 8- 17, 18, 21, 30, 35, 45, 81, iz papirja, zelo okusno izdelane! Velike lesene, umetniško rezbarsko delo, po 2940 in 4000 Din dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Kdor le more, naj si osebno ogleda našo zalogo v Mariboru in bo videl, da tako poceni in lepih jaslíc ne dobi nikjer drugod.

NAŠA DRUŠTVA

Prosvetna zveza v Mariboru nanašanja vsem društvom, da se vrši dne 30. t. m. po občnem zboru od pol tretje ure naprej v bančni dvorani radio tečaj, na katerem se bo predavalo o radio-vedi in tehniki radioaparatorov in se bo tudi lahko poslušalo razne oddajne postaje. — Zvečer ob 8. uri se vrši v bančni dvorani v čast vsem udeležencem slavlja 10-letnic družabni pozdravni večer. — Dne 1. decembra se naj zberejo vsa društva najpozneje do pol 10. ure na Slomškovem trgu na prostoru med stolnico in škofijsko palačo. Vsako društvo, odnosno zveza, naj ima svojega reditelja in vsi ti prejmejo od glavnega reditelja za razvrstitev in obhod potrebna navodila. Sestanek rediteljev ob četrtna deset pred glavnim vhodom v stolnico.

Studenec pri Mariboru. Ljudski oder vprizori dne 1. decembra v gledališki dvorani Gačnik v Studencih Ivan Cankarjevo igro: »Hlapec Jenrej in njegova pravica.« Začetek točno ob pol 8. uri zvečer, konec ob pol desetih.

Mežiška dolina. Orlovski mladina v Črni uljudno vabi na proslavo desetletnice ujedinenja naroda, združeno s proslavo Marijinega praznika na dan 8. decembra popoldne. Bog živi!

30letni jubilej Marijanske kongregacije pri oo. minoritih v Ptuj. Ob 30letnem jubileju, ki ga slavi dne 8. decembra dekliška Marijina družba v Ptuj, bo sledeči spored: Pred praznikom tridnevne duhovne vaje, vodil jih bo p. Krizostom Sekovanič. Na praznik Brezmadežne ob 6. uri zjutraj skupno sv. obhajilo in sklepni govor. Ob pol deseti uri slovesen vhod v cerkev, nato slavnostni govor in blagoslovitev nove zastave, slovesna sv. maša. Popoldne ob dveh popoldanska pobožnost, nato pa slavnostna akademija v mestnem gledališču. Akademijo bodo posebno poživljale pestre žive slike iz Marijinega življenja. Načrt nove zastave je izdelala gospa H. Vurnikova iz Ljubljane, a izpeljava je delo č. šolskih

sester v Mariboru. Zastava bo nekaj posebnega, čisto novega in okusnega, nekaj prav dekliškega. Isti dan bo blagoslovljena tudi nova slika Brezmadežne na Marijinem oltarju. Je delo frančiškana-slikarja p. Blaža. Zbiranje gostov ob 9. uri popoldne v društveni sobi. Zlasti okoliške družbe iskreno vabljene! Ljubo bi nam bilo, ako pridete z zastavami!

Sv. Lenart v Slov. gor. Kat. prosvetno društvo »Zarja« sklicuje svoj redni občni zbor dne 2. decembra v društvenem domu ob treh popoldne. Vsi člani in prijatelji društva uljudno vabljeni!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naša društva proslavijo v nedeljo, dne 2. decembra, pop. po večernicah v Društvenem domu desetletnico ujedinenja z izbranim sporedom.

Središče ob Dravi. Prihodnjo sredo, dne 5. decembra, ob šestih zvečer, se vrši v tuk. Društvenem domu Miklavžev večer s pestrim sporedom. Starši orlovskega naraščaja se vabijo, da prinesejo zavitke z navedbo imena za svoje malčke v sredo od 1. do 4. ure popoldan v Društveni dom. Tam se bodo sprejemala darila tudi za drugo »veliko in malo deco«. Na veselo svidenje! Bog živi!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 2. decembra, v Slomškovi dvorani igro s petjem v petih dejanjih »Ne pričaj po krivem«. Začetek ob 3. uri popoldne. Vabimo domače in tuje na pretresljivo primicijo, s katero se ta igra konča!

Gornji grad. Na splošno željo ljudstva po novi tukajšnje Kat. prosvetno društvo igro »Tihotapec« na prvo adventno nedeljo, dne 2. decembra, ob pol treh popoldne v prostorih pred kaplanijo. K obilni udeležbi vabi: odbor.

Vojnik. Tukajšnji orlovski odsek proslavi s sodelovanjem cerkvenega pevskega zbora desetletnico ujedinenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v posojilniški dvorani v nedeljo, dne 2. decembra, ob treh popoldne. Bog živi!

Sv. Jurij ob južni žel. Dne 5. decembra, ob 6. uri zvečer priredi Kat. prosvetno društvo Miklavžev večer v Kat. domu. Natančni spored je na vabilih. Pridite starši z otroci, ne bom vam žal!

Zanimivosti.

Januš Golec:

Po koprivniški . . .

Naj govorijo ter pišejo hrvatski veljaki še toliko o demokraciji ter pravi ljubezni in skrbi za dobrobit seljaštva, jaz na vse to nisem naltel niti danes. Še vedno so najprej grofje, baroni, graščaki, bogatini, izobraženstvo po stopnjah in potem — dolgo — dolgo nič in le ob kakih zborovanjih ter shodih pride na vrsto — seljaštvo!

Po zagorskih mestih, trgih in vaseh ne vidiš, da bi sedel kmet skupaj z gospodo. Gospoda se zabava in politizira; seljak posluša in je srečen, ako ga gospon proslavlja na skupščinah (zborovanjih).

Moram posebno povdariti, da je hrvatsko izobraženstvo izredno gostoljubno celo danes v dobi bojkota napram nam Slovencem. Vsikdar sem bil dobrodošel med njimi in vsak moj obisk je bila prilika, da smo se tak onak malo pozabavali.

Pred kosilom ali večerjo smo seve najprej politizirali in preresetali —

dnevne vesti. Ti pomenki so bili dostojni, nikdar žaljivi glede slovenske politike — čisto drugače nego beleži razmerje med Hrvati in Slovenci opozicijsko časopisje. Ali je bilo to obnašanje napram meni — odkrito, je druga stvar. Slišal nisem kake zbadljivke.

Po običajni politiki: jed, pijača ter veseli — vsakdanji pogovori.

Moji sosede so vedno pozorno gledali na kuče domačega (hišnega gospodarja), mu mežikali in mu šepetali s pripombami: Po koprivniški . . .

Sem sam pol Hrvata, vendar prvič nisem znal, kaj znači ta: po koprivniški . . . Vem iz zemljepisja, da je Koprivnica živahno hrvatsko mesto; koprivniška nazdravica mi je bila španska vas.

Gospon kuče domači se je dvignil, obrisal dostojanstveno, ošvignil s pogledom celo mešano družbo, obstal z očmi na meni ter začel:

»Jaz kot kuče domači imam danes izredno čast, da smem kot prvi pozdraviti v tem divnem, lepem kraju čislane gosta iz sosedne — bratske nam Slovenije. Vidimo ga prvič v naši veseli sredini, že je osvojil srca nas vseh po svojem srcu in zunanosti. Ne bom meril vpričo Vas globočine njegove ljubezni do nas, ne povzdigoval njegovih vsem vidnih telesnih kreposti, ampak dvigam to čašo in mu izkažem kot kuče domači največjo čast, da ga pozdravim po koprivniški z gospico Zdravkico! Neka ga poživi veliki jugoslovanski bože!«

Vstal sem na to zdravico, izpil, ker mi je pošepnil prijatelj in obtičal nemo liki štor v koreninah radi nepoznatega koprivniškega običaja. Pomagala mi je Zdravka iz zadrege, se mi približala in se še nisem prav zavedel, že sem bil objet ter poljubljen! To je torej Koprivnica — prijateljski objem in poljub! Sem se osrčil, toliko sem že poznal zagorske običaje, da sem se zahvalil za divno napitnico kuče domačemu in nazdravil tudi njemu po koprivniški s predvidno Verico.

Vrata rajske Koprivnice so bila s tema dvema pozdravoma odprta na stečaj. Gostje so se dvigali eden za drugim, si kadili v najbolj divnih na pitnicah in jih pečatili s koprivniškim pozdravom, kojega je poživiljal ter blagoslovljal veliki jugoslovanski bože.

Ko je objela Koprivnica po vrsti vse moške ter ženske in je držal veliki jugoslovanski bože razprostrte peruti nad vsemi, je predlagal kuče domači koprivniško himno:

Vužgi, vužgi,
vrag te skelio,
kaj sem si ti jaz zamerio,
nikome lepše kak je nam,
samo, da je sečke (rezi: slame ter kreme) kebilam (kobilam)!

Cela koprivniška se ponovi še enkrat od kraja med udarom z nogami in tleskom z rokami:

Ko smo navdušeno odpeli, smo izpraznili vsak svojo čašo. Sledile so še med poživom velikega jugoslo-

vanskega bože bratovščine, dokler nismo bili vsi — ti!

Koprivnici in pobratimiji je sledila pred črno kavo še enkrat politika. Zdravice so razgrele duhove in pred črno kavo je že zastopal vsak svoje stališče. Črnokavnih političnih razgovorov se nisem hotel več udeleževati, da ne bi prekršil gostoljubnosti, sem pel rajši slavo hrvatskemu ženstvu.

Po vseh koprivnicah, kar sem jih doživel v najnovejšem času med brati Hrvati, smo se razšli vsikdar v največji bratski slogi in v trdni zavešti, koliko smo storili za mili nam narod in domovino, koja nam naj poživi veliki jugoslovanski bože!

*

Hriberski.

Grad „Dokstein“.

Omenjeni grad je nekaj stal pri Dravogradu, nadloga in šiba obsežnega področja, ki je segalo tudi še v pohorske hribe.

Pod pritiskom raznih graščakov, zlasti zadnjega Kometarja, so kmetje veliko trpeli. Stiskali so jih z desetino, tlačili so jih z roboto. Ne glede na težek položaj, v katerem so kmetje obupovali, kadar so se letine izjalovile, so ti mogotci ostali pri iztirjanju neizprosni in kruti. Grajski hlapci so jim izpred nosa iztrgali neusmiljeno borne pridelke, kmet siromak se ni imel kam pritožiti. Če se je količkaj upiral, je bil tepen ali pa vržen v podzemeljsko ječo. Prav izrecno hudo so postopali takrat s fanti, ki so jih takrat še lovili v vojake; takrat vojaščina še ni bila vseplošna dolžnost. Zato so mračne pohorske šume dajale za nabor zrelih fantom kolikor toliko zavetje, kamor so ubežali pred vojaško sukno. Nekaterim se je res posrečilo jo unesti, toda večinoma so jih prej ali slej polevili nalašč zato plačani grajski podrepani.

Na posebnem zloglasu med tukajšnjim narodom je bil neki Kašner iz Vuzenice in njemu zvesti sodrug Poltnik. Gorje uskoku, ki sta ga ujela. Slišal sem od starih ljudi, da je bil na »Dokšteinu« privezan k stebri in tepen kakor pes, nato pa hajdi k regimentu v Celje ali Maribor, ne da bi se smel doma posloviti.

To batinanje in kruto postopanje je še bolj podžigalo fante k pobegu. Strahu jim je dodajalo še dejstvo, da se pri vojakih ž njimi nič boljše ravna ne bo. V vojaški službi je vojak-obtoženec moral skozi šibe. Po dvajset ali še več vojakov se je vstopilo v vrsto s šviglom v roki. Obtoženi je moral skozi celo vrsto. Vsak vojak je potegnil po njem. Službeni rok se je raztezal skozi dobo 8 do 12 let. Iz teh ozirrov je jasno, čemu so se fantje ogibali vojaščine na vse kriplje. Šele z letom 1848 se je uvedla vojaščina kot dolžnost. S tem se je okrnila prej neomejena oblast gradov, prenehala je tlaka, kmetu je sinilo zlato solnce toliko zaželjene svobode . . .

Spomini jarma in krivic iz teh težkih časov se čimdalje bolj izgublajo med zdajšnjimi rodovi. Le še kak starček ali ženica še ve kake odlomke iz te za kmeti stan tako mračne dobe. Najbolj se drže še med pohorskim narodom spomin na zloglasnega preganjalca fantov, hrusta Kašnerja. Največ se še govori o njegovi smrti.

Ko je umrl, ga naporajo, v hiši se je zbrala množica ljudi, kakor je običajno. Ob 11. uri se nenadoma otvorijo vrata in v sobo planejo štiri črni psi. Zbrani so malone od strahu skoprneli. Do zadnjega izginejo vsi iz sobe vsak na svoj dom. Le nekaj mož se opogumi ter si drzne skozi okno pogledati, kaj se dogaja. Psi se povspnejo na zadnje šape, obrnejo mrtvecu glavo k nogam, nakar mu jamejo v usta vlivati zlato in srebro. Bajе ono krivično potom oderuštva od kmetov izžeto.

V tako črni luči je bil in je tu in tam še zapisan zloglasni Kašner med pohorskim narodom. Koliko je resnice na tem, sodi vsak sam.

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja. 1 dolar 56.89 Din, 1 šiling 8 Din, 1 nemška marka 13.56 Din, 1 og. pengö 9.91 Din, 1 švicarski frank 10.95 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 27. 11. 1928. Prignanih je bilo: 9 konj, 8 bikov, 99 volov, 292 krav in 10 telet, skupaj 418 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.75 do 8 Din, poldebili voli od 6.75 do 7 Din, plemenski voli 6 do 6.50 Din, biki za klanje 6 do 7 Din, klavne krave debele od 6.50 do 6.75 Din, plemenske krave 5.75 do 6 Din, krave za klobasarje od 3.50 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6 Din, breje krave od 5.50 do 6 Din, mlada živina od 7.75 do 8 Din. Prodalo se je 203 komadov, od teh za zvoz v Italijo 11 komadov, v Avstrijo pa 28 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 23. novembra 1928 je bilo pripeljanih 260 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 80 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece 360 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 400 do 500 Din, 8 do 10 mesecev 580 do 700 Din, 1 leto stari 1000 do 1400 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 206 svinj.

Mariborski tržni dan. Občinstvo mariborske okolice se opozarja, da bo tatedenski tržni dan v Mariboru v petek, dne 30. nov., ker se vrši v soboto, dne 1. decembra, velika jubilejna slavnost osvoboditve Maribora.

Cene lesu so ostale proti prejšnjemu tednu neizpremenjene.

Cene senu in slami na mariborskem trgu: 100 kg sena 130 do 165 Din, otava 130 do 140 Din, slama 60 do 75 Din.

Žitne cene. Dvig cene za pšenico se ni ustavil, marveč dnevno še napreduje. Danes velja gornjebačka pšenica že 250 Din nakl. postaja, decembersko blago pa 255 Din na

istih postajah. Opažamo pa v naših krajih, da je povpraševanje odnehalo in da je kupčije vsak dan manj. Pšenica je nategnila nekoliko tudi cene za pšenično moko, tako da velja srednja bačka znamka 365 naklad. postaja. Položaj za koruzo je enako čvrst, vendar je ta predmet za naše kraje skoraj brez vsakega interesa. Na ponudbo je sremški krmilni ječmen 67-68 kg po 262.50 nakl. postaja, vendar brez kupca. Ostali produkti so nespremenjeni. — V Ljubljani notirajo: Deželni pridelki. (Vse samo ponudbe slov postaj, plačljivo 30 dni, dobava promptna): pšenica bačka 80 kg 2% 290—292.50, za dec. 292.50—295, za januar 300—302.50, rž 72—74 kg 295—297.50, oves bački ali slavonski 295—300, koruza popolnoma suha 365.50—370, laplatska ocarinjena Ljubljana 315.50—320, ječmen bački 315.50—320, moka 0 g vagon blago franko Ljubljana, plačljivo pri odjemu 430—435. Zaključek 2 vagona koruze. Tendence nespremenjena.

*

Gospodarska obvestila.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 9. decembra, ob 9. uri dopoldne v dvorani Vinarske in sadjarske šole. Poleg važnega predavanja višjega živinozdravnika gospoda Pirnata o pomenu najprimernejše živinske pasme sta na dnevnem redu tudi volitvi novega odbora in delegatov za skupščino. Vsak ud Kmetijske podružnice je dolžan, udeležiti se občnega zbora. Ako bi pa radi preslabe udeležbe bil nesklepčen, bi ne bil več možen drug občni zbor pred sestankom skupščine v Ljubljani, ki je določen za 28. decembra, in bi se naša podružnica ne mogla udeležiti volitve novih štajerskih odbornikov Kmetijske družbe. Zato je nujno potrebno, da na občnem zboru dne 9. decembra noben ud naše podružnice ne izostane!

Knjigovodski tečaj v Celju od 3. do inkl. 6. decembra priredi Zadruga zveza, pododbor v Mariboru, v prostorih nove palače Ljudske posojilnice v Celju. Vabljeni tajniki in člani načelstev in nadzorstev posojilnic!

Orglarska šola v Celju. Kakor lansko šolsko leto, tako se vrši tudi letos predavanje na celjski šoli o združništvu in knjigovodstvu hranilnic in posojilnic. Predavanje oskrbuje Zadruga zveza v Ljubljani. — Brez dvoma bodo udeleženci od predavanj odnesli mnogo koristi kot knjigovodje pri zadrugah.

Gospodinjski tečaj v Celju se vrši letos zopet v prostorih okoliške osnovne šole in se začne dne 10. decembra. Pouk bo trajal deset tednov in je brezplačen. Dekleta, ki se želijo tečaja udeležiti, se naj prijavijo v dopoldanskih urah v pisarni, ali v 4. a razredu okoliške šole do dne 6. decembra.

Otvoritev mlekarstvo skarskega tečaja na obl. špecijski kmet. šoli za mlekarstvo v Škofjiloki. Uprava obl. špecijske kmetijske šole za mlekarstvo v Škofjiloki javlja tem potom, da se otvori na tej šoli dne 10. januarja 1929 nov desetmesečni, odnosno

geloletni mlekarско sirarski tečaj, ki traja s sedemdnevni presledkom za katoliško Velikonoč in enomesečnimi šolskimi počitnicami v mesecu avgustu do 10. decembra 1929. — Strokovni pouk na tečaju je teoretičen in praktičen. Teoretični pouk obsega 15 predmetov, med njimi deset strogov strokovnih predmetov (iz mlekarstva) in iz splošne kmetijske stroke. Prosilci izven ljubljanske oblasti plačujejo šolnino in vzdrževalnino ali sami ali pa so štipendisti svojih samoupravnih teles, odnosno ministrstva za poljedelstvo in vode. Ljubljanski oblastni odbor jih eventuelno tudi lahko oprosti od plačevanja šolnine (1000 Din). Sprejemni pogoji za vse prosilce za: 1. Državljanstvo S-HS. 2. Z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. (Prosilci z dokazano daljšo prakso v mlekarstvu, nadalje prosilci absolutentje kmetijskih šol in odlični učenci osnovnih šol uživajo prednost pri sprejemanju. 3. Starost nad 17 let in ne preko 25 let. 4. Moralna neoporečenost. 5. Pri nedoletnih prosilcih dovoljenje staršev ali njih namestnikov. 6. Popolna fizična usposobljenost; pred vsem se zahteva, da prosilci ne bolehalo na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni. Prosilci, ki se hočejo vzdrževati iz lastnih sredstev, naj vložijo najkasneje do 29. dec. 1928 prošnjo za sprejem na mlekarско sirarski tečaj neposredno pri upravi obč. špec. kmetijske šole za mlekarstvo v Škofjiloki. Prosilci pa, ki si obetajo podporo od samoupravnih oblasti, odnosno od ministrstva za poljedelstvo in vode, naj vložijo prošnje za sprejem posredno preko svojih oblastnih odborov, odnosno ministrstva za poljedelstvo.

Brezvestna demagogija. V laškem okraju so pričeli v zadnjem času neki brezvestni demagogi z neumno in hudobno agitacijo proti naši stranki zaradi trgovinske pogodbe z Avstrijo. Ne bomo tukaj odgovarjali na splošne trditve nasprotnikov zaradi trgovinske pogodbe, saj je narodni poslanec Žebot v predzadnji številki »Slovenskega Gospodarja« že zadevo opisal. Hudobne in namenoma v škodo kmeta pa so trditve, da se bo pri enem volu zvišala carina za 1000 D ter da bo cena volom padla od obsevanja cene 8 Din na 6 Din «0 para. Zvišanje carine je malenkostna, še ni stopilo v veljavo in se bo zato živina izvažala tem bolj v druge države, na primer v Nemčijo, Švico itd. Agitacija brezvestnih ljudi je pa preračunana na to, da bi mesarji že sedaj dobili živino po najnižji ceni na škodo kmeta. Bo treba take brezvestne ljudi javno priobčiti, oziroma jih je dolžna kaznovati oblast, ker s svojim govorjenjem škodujejo ljudstvu, pred vsem kmetu.

Erjavec Fr.: »Zgodovina katoliškega gibanja na Slovenskem«, Ljubljana 1928. Izdala in založila Prosv. zveza. Strani 336. Cena broširanemu izvodu 50 Din, vezanemu pa 70 Din. Dobi se knjiga v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

DELOVANJE DELEGACIJE PROIZVAJALCEV ČILSKEGA SOLITRA.

Že od leta 1919 obstoji v naši državi zasebni zavod pod imenom Delegacija proizvajalcev čilskega solitra, ki ima svoj sedež v Beogradu, Vuka Karadžiča ulica 6, podzastopstva pa v Osijeku, Zagrebu, Ljubljani in v Splitu.

Ta zavod se ne bavi z nikako trgovino, ampak ima nalogo, da poduči naše kmetovalce o veliki koristi, ki jim nudi uporaba najboljšega umetnega gnojila — čilskega solitra. To gnojilo se uporablja za gnojenje različnih kulturnih rastlin že okrog 100 let in je zato najstarejše umetno gnojilo na svetu, če izzamemo mavec. Uporablja ga za gnojenje ves svet, ki ga vsega dobiva iz južnoameriške države Čile. Tako ga je ta država izvozila v enem letu (od 1. julija 1927 do 30. junija 1928) 2,872.692 ton po 1000 kg, torej skoro 29 milijonov stotov. Ta številka nam dovolj jasno priča, kak pomen ima to gnojilo za svetovno kmetijsko produkcijo.

Tudi naša država je po vojni začela uporabljati to dušičnato gnojilo, četudi še v manjši meri, vendar vsako leto več, kakor je razvidno iz tehle številke: V letu 1920-21 je bilo pri nas uporabljenih le 10 vagonov po 100 stotov, leta 1921-22 pa 16 vagonov, leta 1922-23 že 40 vagonov, leta 1923-24 pa 60 vagonov, leta 1924-25 130 vagonov, leta 1925-26 164 vagonov, leta 1926-27 200 vagonov in l. 1927-28 že 250 vagonov.

Te številke jasno pričajo, kako so se začeli kmetovalci zanimati za to dušičnato gnojilo in kako raste njegova uporaba.

Zanimivo je tudi dejstvo, da je nad polovico tvornic čilskega solitra v Čile v rokah dalmatinskih Hrvatov, ki zapošlujejo nad stotisoč naših ljudi. Že to dejstvo tvori nekako vez med našo državo in daljno ameriškno pokrajino.

Namen delegacije proizvajalcev čilskega solitra je, podajati nasvete o uporabi tega gnojila in vseh drugih umetnih gnojil, nuditi potrebna navodila o pravilnem obdelovanju zemlje in o gnojenju in oskrbovanju vseh naših kulturnih rastlin. Povdariti namreč treba, da nikakor ne zadostuje, le trositi umetna gnojila, ampak izvesti tudi vsa ona dela, ki so potrebna, da se more rastlina nemoteno razvijati in primerno prehranjevati.

Delegacija skuša torej med kmetovalci vzbuditi zanimanje za umno kmetovanje s podajanjem naukov in nasvetov, z brezplačno podelitvijo knjižic in letakov o gnojenju in kulturi rastlin itd. Njenemu strokovnemu delovanju se je v zvezi z enakim delom drugih sličnih zavodov in kmetijskih korporacij posrečilo zelo dvigniti uporabo vseh umetnih gnojil v državi. Tako je znašala skupna uporaba vseh vrst umetnih gnojil v letu 1925 — 4128 vagonov, v letu 1926 že 4885 vagonov in v letu 1927 celo 5348 vagonov. Te številke nam jasno govore, da vendar napredujemo.

Listnica uredništva.

Hajdina pri Ptuj: Osebna zadeva, je tožljiva in sploh ne spada v časopis. — **Selnica ob Dravi:** Pismo s svinčnikom in nerazumljivo. — **Gajovci:** Vaš dopis je preveč krajevnega značaja in bi hudo razburkal ljudi. — **Slatina-Radenci, Pirešič apri Žalcu, S Pohorja** in članek o hmeljarjih prihodnjič.

Zakonski spor. ... ki se je spril z ženo, prinese ona zajutrek, rekoč: »Na, kavo, sicer je res hladna, toda v tvojem vročem telesu bo že zavrela!« — **Mož:** »Izgini! Imam tebe v želodcu.« — **Žena:** »Dobro, pa popij še kavo, saj veš, da žena in kava sta rada blizu skupaj!«

Vinska kupčija: Kupec: »Ali jamčite, da je to vino tudi pristno?« — **Kmet:** »Lahko, saj pravi sosed, da sem mu dal premalo vode!«

Na izprehodu. Dva profesorja sta se šetala po ulici. Prvi je dokazoval in navajal drugemu številke, koliko let je svet že stal pred Kristusovim rojstvom. Drugi je nikal z glavo in mu trditev izpodbijal. Prišedša blizu mestnega parka, reče drugi: »Kaj bi se pričkala, pustiva prazgodovino in vzemiva novejšo čase. Se-li še spominjaš, ko je pred tremi leti stal tukaj cirkus, ravno na tvojem mestu je osel številke udarjal.« — **Prvi profesor:** »Res, spominjam se, tako približno na tvojem mestu pa je opica žlobudrala!«

Dobro opozorilo. Kmet, ki je čisto pozabil vrniti dolžno svoto, reče dotičnemu sosedu: »Ti, sinoči se mi je sanjalo, da sem bil v nebesih!« — **Drugi:** »Čudno, jaz pa sem sanjal, da sem v peklu dolžnike izplačeval!«

Soseda: Prvi: »Ti, kovač Lužan je dobil premijo!« — **Drugi:** »Ni mogoče, saj je tako trapast!« — **Prvi:** »Praviš, da bi bil njegov bik modrejši, ki je na razstavi premijo potegnil!«

V gostilni. Stara ženica, ki ga je rada srkala, reče krčmarici: »Mati, prinesi še eno četrtinko, to je popil kruh, eno moram pa še jaz!«

Nemeden obisk. Mož je sedel za mizo in čakal kosila. Ženo, hitečo v sobo s skledo pred seboj, pa prestriže med vratmi sosedovo dekle, ki jo poprosi: »Neža, prosim, pojdite brž z menoj, materi je slabo!« — **Gospodinja:** »Brž grem, le hipec potrpi, da dam prasetu jesti!«

Pri čevljarju. Zalka: »Fric, čevlje mi boste pomerili!« — **Čevljar:** »Bodem, toda kakšne želiš: za delo močno usnje, za praznik fino robo, za ples iz teletine!« — **Zalka:** »Čemu cele litanije, seveda za ples, saj ste jih tudi vi nekaj na plesu največ zbrusili!« — **Fric:** »Dobro, dobro, sem jih, sem, zato pa jih za ples delam iz teletine, da se z družbo vjemajo!«

Nove knjige.

»**Otrok**«. Poglavlja o vzgoji. Napisal Josip Volc, stolni kanonik, Ljubljana. Knjiga, potrebna kakor luč oči, koristna in dobra kakor vsakdanji kruh! Saj se človek kar čudi, da imamo tako važni, naravnost najvažnejši, res življenjski nalogi, tako malo knjig, pravzaprav samo po raznih listih raztresene članke. Tudi po glavja te knjige so izšla prvotno v »Bogoljubu«. A tu so opiljena, sestavljena v celoto, povita v res lep šopek. Je to prvi del obširnega spisa o vzgoji in obravnava bolj temelje, da si tretje poglavje sega že tudi globlje v podrobnosti (naravni, nadnaravni pripomočki). Pisatelj se je za svoje delo temeljito pripravil ob slovečih domačih (n. pr. Slomšku) in tujih vzgojiteljih. Jezik jeklen, pa vendar preprost in lahko umljiv. Človek ga čita z naslodo. Pisatelj, znan tudi kot urednik mladinskih listov »Vrtca« in »Angelčka«, in založba, prodajalna KTD, sta izvršila z izdajo te knjige res zaslužno delo. Prepričani pa smo, da bodo vzgojitelji in starši radi segli po njej. Vnanjost, v svoji preprostosti kaj lična, bo tudi ugajala. Cena broširani knjigi 25 Din, vezani 35 Din, poštnina 2 Din. Dobi se v Cirilovih knjigarnah v Mariboru.

Miklavž je tu! Ali že imate darilo za svoje mlade? Takoj naročite lepo povest »Odpoved nesrečne žene!« Tisoči so se jokali, ko so jo čitali. Stane samo 12 Din. Dobi se v Cirilovih knjigarnah v Mariboru, v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju in pri pisatelju Fr. Kolencu, Sv. Miklavž pri Ormožu.

DOPISI

Ruše pri Petrovčah. Poročila se je dne 26. t. m. mladenka Mici Lešerjeva s posestnikom Anton Bergerjem iz Braslovč. Nevesti želimo na njeni novi življenjski poti kar največ sreče, zadovoljnosti, veselja in božjega blagoslova! Da na svojem novem domu razširja lepo složno krščansko življenje. — Vsa čast pa vrlim fantom, da so opustili slabo navado, odkup neveste in so se le na predvečer prav prisrčno poslovili od nje.

Sv. Barbara v Slov. gor. Lepa slovesnost se nam bliža, ko bomo blagoslovili spomenik, postavljen v spomin vseh padlih vojakov tukajšnje župnije v nedeljo, dne 2. dec. Spomenik je umetniško delo mariborskega kamnoseka gospoda Rozmana na Pobrežju. Za postavitev spomenika si je pridobil največ zaslug gospod A. Hrastnik, kateri je to zadevo vzel v roke in ni prej miroval, dokler ni bilo delo končano. Vsem darovalcem denarnih prispevkov bodi v imenu padlih junakov izrečena najlepša zahvala. Z blago slovitvijo spomenika bomo tudi na dostojni način proslavili deseto obletnico našega ujedinjenja v jugoslovansko državo.

Partinje pri Ptuj. Dne 22. t. m. je položila prerana smrt na mrtvaški oder mladeniča Janeza Majcena, kateri je izpolnil komaj 25 let. Pred 14 dnevi se je podal v bolnico na operacijo, upajoč, da se reši nadlegajoče se nevidne bolezni, odkoder se je pa vrnil neozdravljiv ter se preselil v večnost. Pokojni Janez je bil vzoren mladenič, mirnega značaja, kar je pričal tudi polnoštevni

len pogreb dne 24. t. m. Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje, njemu pa naj bo zemlja lahka!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Beležimo nov napredek v naši fari. Že v kratkem času bomo imeli z otvoritvijo nove trgovine četrto z mešanim blagom. Po celem okolišu se zdaj mnogo govori o tem novem trgovskem lokalu v ravnokar na novo dovršujoči stavbi ali zgradbi gospoda organista, ker namerava imeti gospod V. Zorko od sosednje ga Sv. Andraža nekako filijalko ali podružnico svoje trgovine. Kljub vsemu temu pa lahko beležimo, da stari denar in stari prijatelji so najboljši! O tem še bomo imeli priliko se prepričati. — Bolj iskreno pa bi radi pozdravili že toliko napovedani avtobusni promet Sv. Lenart—Ptuj. Družba, ki bo uvedla ta promet, je napravila že nekaj poskusnih voženj preteklega dne. Splošno je pa mnenje vseh, da se bo to podjetje prav gotovo rentiralo. Le drago se pač mnogim zdi, ker bo stalo 1 km vožnje 1 Din, torej od nas v Ptuj 13 Din. Pravijo, da bo marsikdo rajši peš šel, kot bi se poslužil avtobusa. Tudi pri pošti bi bila večja točnost, ker bi ista došla vsaki dan že okoli poldneva in ne proti večeru, kot dosedaj. Včasih, ko je vozil ubogi šimel od Sv. Andraža, je bilo mnogo nestrpnega čakanja na novice. Upamo, da bo v bodoče v tem oziru boljše! Čim prej se bo uvedel redni promet, tem bolje! Zdravi smo tudi vsi, ker že več mescev ni nihče umrl.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dne 21. novembra je slavil svoj 60. rojstni dan med svojimi prijatelji in znanci Franjo Lajh, po Slovenskih goricah znani vodja romarjev na Ptujsko goro in oče okrajnega cestnega mojstra Franca Lajh v Mariboru. Prijatelji in romarji mu želimo: še na mnoga leta!

Sv. Jurij ob Ščavnici. O priliki blagoslovitve novega križa na Završini in posvetitve Polakove in Ajlecove hiše so zbrani gostj darovali za novo bogoslovje 110 Din. Prsv. Srce Jzusevo jim bodi plačnik!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V pondeljek, dne 19. t. m. je bil pokopan ob ogromni udeležbi ljudstva vrl mož, vzgleden oče, kmet v Dragotincih, podnačelnik gasilske župe šentjurske, član lovskega društva, zvest somišljenik SLS, načelnik kmetijske zadruge itd. Alojz Korošec iz Dragotincev. Pokojnik je bil bratranec ministrskega predsednika g. dr. Anton Korošca. Vrlemu možu trajen spomin! Žalujoci rodbini naše iskreno sožalje! — Na Kosejevem mlinu se je zgodila strašna nesreča. Mlinarjeva žena je iz neke posode nalivala bencin. Iz neznanega vzroka je bencin eksplodiral, nesrečna žena je zadobila grozne opekline in bo težko ostala pri življenju. — Pri Hauzerju v Sovjaku bi v četrtek, dne 22. noevmbra, skoraj izbruhnil požar, ki bi postal usodepoln za velik

del Sovjaka, ker se hiša tišči hiše. Pri Hauzerju se je namreč vnela lesena stena, ob kateri se nahaja štedilnik. Le srečnemu slučaju in nagli pomoči se ima Hauzer zahvaliti, da ni bilo večje škode.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Preteklo sredo se je v cerkvi sv. Miklavža čisto na tihem izvršila poroka Micike Janežič, nečakinje gospoda kanonika Janežiča, z g. Francem Alatič, zastopnikom »The Rex Co« v Zagrebu. Priči sta bila g. Josip Matelič, poslovodja »The Rex Co« iz Zagreba in nevestin svak. Na domu se je obhajala med sorodniki obeh poročencev zelo prijetna domača pojedina. Gostje pa niso mislili samo na zabavo, marveč so se spomnili tudi novega bogoslovja. Nabralo se je 130 Din. Ako se vzame, da so bile na gostiji zastopane samo tri družine, je to precej lepa svota. — Sv. Miklavž je dobil letos vina, kakor že dolgo vrsto let sem. Kakor pa so se vinogradi z ozirom na množino dobro izkazali, toliko slabša je letina, kar se tiče kakovosti mošta. Mnogo so zakrivili tudi vinogradniki sami, ker so začeli prezgodaj brati. Kdor je čakal preko 15. oktobra, dobi dobro kapljico. Najboljše vino pa dobijo »križniki«, ki so končali s trgatvijo šele okrog 10. novembra. Nekateri se pritožujejo nad tem, da imajo kislo vino. Je že res. Eno pa se mora priznati. »Kosti nima« in zato se bo dalo piti. Kupcey zadnji čas ni. Mošta se je prej mnogo prodalo, sedaj pa vse čaka, da se cene ustalijo. — Praznik ujedinjenja tudi Miklavž želi proslaviti kolikor mogoče slovesno. Priprave se vršijo že sedaj. Prav pridno se vadi zlasti šolska mladina, ki ta dan s posebnim nastopom hoče pokazati, kaj premorejo mlade moči. — Pripravljamo se tudi za praznik sv. Miklavža in sicer totembolj, ker nas ta dan prvič obišče presvitli pomožni škof dr. Ivan Jožef Tomažič kot škof. Ob tej priliki se mu misli vsa župnija pokloniti kot svojemu rojaku.

Noršinci pri Ljutomeru. Tukaj je dne 24. novembra umrl po kratki boleznici obče spoštovani posestnik Jožef Jelen, star 68 let. Kdo ni poznal v našem kraju orjaškega basista in njegove močne postave?! Pokojnik je bil zanesljiv narodni in verski steber. V najhujši nemškutarski dobi je ustanovil v svoji domači občini gasilno društvo, kojemu je načeloval mnogo let. Njemu gre zahvala, da je bila njegova občina vedno zanesljiva postojanka. Vzgojen je bil v ljutomerski čitalnici, kjer je bil navdušen pevec. Njegov glas je segel v deveto vas. Pri pogrebu smo žal zapazili, da ga na njegovi zadnji poti ni spremljal niti eden uniformirani gasilec, kar nas zopet spominja na izrek: »Nehvaležnost je plačilo sveta!« Naj mu bo domača gruda lahka!

Ljutomer. Glasbeno društvo v mestu vzdržuje močno godbo na pihala, ki pridno

Naročilni list.

Agitator:

Uprava

Slov. Gospodarja

Maribor

Koroška cesta 5

deluje. Društvo je otvorilo tudi že glasbeno šolo, goslarški pouk in mladinsko petje. Snuje tudi že orkester na lok, bo v našem mestu prav dobro došel. Ker še potrebuje v izpolnitev tega odseka nekaj godal, priredi društvo na Štefanovo, dne 26. decembra, v gostilniških prostorih g. Strasserja tombolo. Začetek takoj po večernicah. Odbor prosi vsa domača in bližnja društva, da ne priredijo ta dan nobenih drugih veselice, ker bo tudi pri tomboli svirala godba in sicer že na lok, kar bo nudilo dovolj zabave. Obljubljeni so tudi že prav lepi dobinki.

Pavlovci pri Ormožu. Prejšnji teden je na našem postajališču na vso moč zabavljaj nek doktor iz Maribora in nek domačin mu je pridno pritrjeval. Jezil se je, da bil gospod župnik v cerkvi oznanil, da dobijo izkaznice za Maribor k proslavi desetletnice — tudi pri župnem uradu. To pa je predrzno in da se uganja politika v cerkvi in tako naprej. Vsak pameten človek se je moral smejeti temu. Tako, zdaj bo v pameti in ustih liberalnih doktorjev najbrž že to politika, ki ne spada v cerkev, če bo župnik oznanil, da se obhaja državni praznik n. pr. 1. decembra ali na Vidov dan?! Seveda, ker niso oni na vladi, pa z državo ni nič in se vsepovsodi čuje zabavljanje ravno pri liberalcih. Kako pa je bilo nekdanj, ko so bili oni na vrhu, kako so poželjivo pazili, kje bi mogli koga zaradi malenkosti ovaditi in zatožiti. Čudno je le, da možje takim zabavljajem verjamejo in jim pritrjujejo!

Pelenšak pri Ptujju. Spoštovanje do naših rajnih na pokopališču pač zahteva, da se pred njihovimi grobovi spoštljivo odkrijemo, ne oziraje se, ali je bil rajni naš življenski prijatelj ali sovražnik. Kar smo pa videli na našem polenskem pokopališču za Vse svete, je pa že več kot premore človeška strast. Namreč na grobovih, oziroma grobnih spomenikih Visenjakove žene in sestre iz Slomov je neki zlobnež poruval in izdril vklesani spominski sliki. Da se najdejo še taki ostudni, brezvestni ljudje, da niti teh spominkov rajnih ne pustijo na miru, je že dovolj žalostno. Ali še sploh tak človek ima količkaj vesti in poštenosti? Je prav težko! Drugače bi ne postal groboskrunitelj!

Sv. Kunigunda na Pohorju. Tukaj je umrl dne 20. novembra po daljšem bolehanju krčmar Franc Korošec, star 72 let. Po hišnem imenu Likuš je bil znan preko mej domače župnije. Naj mu sveti večna luč!

Št. Ilj pri Velenju. Komaj je minila pri nas nalezljiva bolezen davica, katere žrtva je bila petletna deklica od Sredenškega, se nam že zopet javlja, da razsaja v Šoštanju in Velenju škrlatica. Zato pazite starši na otrčke! Bog daj, da bi jo hitro udušili! —

Naša nova posojilnica se hitro dviga in raste in bode kras celi fari, dekaniji in okraju. — Tukajšnji šolski upravitelj Gradišnik je ustanovil zopet pomožno gospodinjsko-nadaljevalno šolo. Podučevali bodo gđe učiteljici ročna dela in druge predmete. — Starši, kmetje, pošijite dekleta v šolo ter skrbite, da bodo pohajali šolo!

Sv. Križ na Slatini. Letos se vrši pravca tekma med merodajnimi činitelji, kako bi čim prej in najbolj dvignili ljudsko prosveto. Križevski šolski upravitelj je začel s kmetsko-nadaljevalno šolo. Izbrani ukaželjni fantje jo obiskujejo. Na Slatini so otvorili obrtno šolo za številni obrtni naraščaj. V novi čitalnici prireja Bralno društvo že drugič tečaj za pouk v nemščini, spisju, lepem vedenju in navadnem knjigovodstvu za fante in dekleta posebej. Na Slatini se snuje gospodinjski tečaj. V družtvih je tudi oživelo. Najagilnejše društvo Orel je dne 18. novembra vprizorilo »Miklovo Zalo«. Delavstvo hoče dostojno proslaviti sv. Barbaro. Dekleta se pripravljajo na svoj praznik dne 8. decembra z veliko vneemo. Igrale bodo v društvenem domu po večernicah Krevhovo »Spokornico«. Na pobudo »Sloge« proslave vsa društva pri g. Čohu na Slatini dne 2. decembra ob petih popoldne desetletnico naše države. Dekleta romajo od hiše do hiše z »Misijonskimi koledarji« in bloki za novo bogoslovje. Koledarje so takoj razpečale, za bloke pa so prejele dozđaj lepo svoto 2787 Din. Na posvetitvah se pobira za novo bogoslovje. Dne 25. novembra je gospod župan Roškar pri g. Führerju dobil 100 Din, pri g. Perkoviču pa so v ta namen častilci božjega Srca zložili kar 150 Din. Posnemanja vredno! — V Maribor se pelje nad 200 oseb na slavlje.

Sv. Rupert nad Laškim. Ljudje nam pravijo, da smo v hribih; mi Ruperčani pa lahko trdimo, da smo še precej blizu planin, pred kratkim pa kar čisto v planinah: tako hladno je pihal in burjal »Zdovc« (severni veter), da smo par juter pričakovali v naravi bele zimske odeje. Pa, hvala Bogu, obrnilo se je, sedaj imamo lepe solnčne dni, hitimo grabljat listje za zimo. Pa tudi dobre volje smo zmes, saj imamo v zadnjem času toliko porok, da že dolgo ne tako. Tako se je na Martinovo nedeljo poročila vrla družbenica Kristina Obrez z vnetim našim somišljenikom od Sv. Krištofa nad Laškim, mladeničem Vinkotom Železnik. Na Svetini pa sta si podala roke za življensko pot Klinar Franc iz znane Turinove hiše in županova hči iz Podprečna, Terezija Horvat. Lapornikova Micka pa je šla kot nevesta na Štrekov dom, da bo Mi-heta gospodinjala. Dal Bog, da bi bilo srečno! — Posebnega povdarka vredno je zabeležiti, da se vse poročne slavnosti vršijo v veselju in kratkočasno, a brez neprimerne,

dolgotrajne in drage zapravljalivosti, ki je izviralava navadno iz baharije. — Tudi mi Ruperčani gremo naprej, a še bolj hitro bo šlo po novi csti, ki nas bo vezala z Sv. Jurijm ob južni žel. Da bi že le kmalu pilo!

Januš Golec:

Dve sliki.

Pretežna večina Haloz je viničarska. Posestniki teh goric bivajo izven teh krajev. Obdelovanje vinogradov je v rokah viničarjev. Saj si niti predstavljati ne moremo daleč znanega vinorodnega vrha v Halozah, ki bi ne bil posejan z viničarijami, v katerih bivajo s svojimi družinami obdelovalci goric. Pravi viničar živi z gospodarjevo gorico od zgodnje spomladi do trdne jeseni življenje negotovosti, upa, trepetaja, veselja ali potrnosti radi neuspeha.

I.

Praznični dnevi so za družino viničarja trgategv. Prihod gospodarjev je naznanjen že vnaprej. Sode je treba zapariti, posodo pomiti, prešo spraviti v red. Na jutro prihoda posestnika so viničarjevi snažno oblečeni in posebno še deca po možnostih v nedeljskih oblekah. Gospodar v trgategv ne pride sam, z njim pride tuda dobra tetica na težko obloženem vožu.

Viničar opravi z gospodarjem, ki je vesel, ako mu je že naprej prerokovano, da bo nabral letos mnogo več kot lani.

Viničarka z otroci oblega tetičin voz, ki je za revno nerazvajeno družinico poln vsega lepega ter dobrega. Deca zna že vnaprej, kaj vse da so pripeljali seboj dobra in toliko zaželjena tetica.

Kar sta za mestno otročjad sv. Miklavž in božiček, to je za haloške viničarske siromake začetek trgategv pri dobrem gospodarju.

Tetica uganejo prav dobro, kaj rabi viničar najpotrebnejše v nagrado za njegovo skrbno ter vestno vinogradno delo.

Pri obdarovanju pridejo na vrsto predvsem nestrpni malčki, od kojih prejme vsak po eno oblekco ali čeveljčke. Mati je dobila zimsko ruto, oče nove hlače. Poleg daril še ta blažena zavest: sedaj bo v vinogradu par dni največja nedelja. Viničarjev Lojzek, Tunčika in Rezika bodo dobili dnevno od tetice belega kruha ter mesa!

Tako gre v prazničnem razpoloženju celo trgategv. In ob koncu še pocukajo tetica gospodarja in mu pošepnejo:

»Nekaj mu še moraš dati (viničarju) pri živini ali v denarju, ker smo tako dobro nabrali. Bomo še drugo leto več, ako Bog da.«

Ako vprašaš ravnokar opisanega viničarja, kako dolgo je že pri tem gospodarju, ti bo odgovoril:

»Jaz sem že četrti ali tretji rod. Kaj bi si prebiral, saj dobim, kar mi gre.«

II.

Imel sem priliko, ogledati si prav od blizu v Halozah drugo sliko raz-

Naročnik: .....

Podpisani naročam na novo »Slov. Gospodarja« za celo leto, ozir. za pol leta, za četrt leta (kar ne velja, prečrtaj!) Moj natančen naslov: .....

Ime in priimek: .....

Kraj: .....

Pošta: .....

nerje z gospodarjem in viničarjem.

Bahačasto ponosni posestnik se je pripeljal v bogato založeni kripti na trgateg. Viničarjevi so ga pričakali v trepetu. Znali so že v naprej, da ne bo klet dobro pripravljena, kokiši preslabo poveznjene pod kurnik, in kričavo glasnih ter raztrganih otrok je preveč.

In res! Viničarjeva družina se pred prihodom gospodarja ni upala niti nedeljsko obleči, ker sicer bi jo doletela obdolžitev, da se jim godi polje nego posestniku in so si boljše obleko itak nakradli iz vinograda.

Strogi gospodar se je pripeljal sam orez radodarne tetice. Otročjad se je poskrila, ko je priropotal »bagerl« pred viničarijo.

Najpoprej sta bila ošteta viničar in njegova žena, ker bodo sosedje z manjšimi vinogradi nabrali več nego on. Slaba trgateg — ničvreden viničar! Drugo leto si bo moral poiskati drugega, ker ta je lenuharski nepoštenjak, žena redi preveč kur, deca oklati ter poje sadje, predno se je zavezalo v sad.

Ko se je gospodar izkričal ter ohladil prvo jezo nad viničarjevimi, si je razložil sam bogato obloženi voz in si znosil dobrote tega sveta v za-se pripravljeno sobico.

Med jedjo so gledali izstradani otroci, kako je slabo oglodane kosti metal psu, katerega si je pripeljal s seboj, da bi še kosti ne prišle kako v prid viničarju.

Pri sklepu trgateg in ob slovesu odpoved viničarju. Bo že dobil drugega, ki bo bolj gledal na gorice in z manjšo družino. Kar si ne prilasti samovoljno zanikerni viničar, to odnese gospodarju in mu izkoplje celo globoko izpod zemlje mnogobrojna in vedno gladna otročjad!

Ko sem vprašal tega viničarja, kako dolgo že služi temu gospodarju, mi je odgovoril, da eno leto. Pred njim jih je bilo že bogzna koliko. Vsak je odšel od tega posestnika kot tat in šuntar otročje požrešnosti!

Viničar mi je celo potožil, da je moral odpovedati »Slovenskega Gospodarja« na izrecno povelje gospodarja, ki je eden glavnih kolovodij Pucelj-Radičeve politike na Dravskem polju.

To sta dve sliki razmerja med gospodarjem in viničarjem v Halozah. Hvala Bogu je prva veliko bolj gosta nego druga, koje posnemovalci so brezsrčni bahači, ki so že davno skregani s cerkvijo in poštenostjo dobrosrčnega Slovenca!

KMETJE,

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Jetiko! ozdravi tudi pozimi strokovnjak (strokovn knjige!) dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat Lungenheilanstalt) Sečovo, žel. postaja Rogaška Slatina.

Mrtvaške prte, trake za križe, okraske za krste dobite v trgovini F. Senčar, Mala Nedelja n Ljutomer. 1443

Glasovir, dober glas, in stolec, se prodaja: Maribor, Krekova 14 III, vrata 9. 1429

Trgovska oprava, pult, štelaže s predali, stojalo za petrolej. Na ogled: špedicija Mrkur, Maribor, Meljska 12. 1451

Poročevalce za trgovske informacije, točne in zanesljive iz vseh krajev bivše Štajerske in Prekmurja iščemo. Dober stalen postranski zaslužek. Pismene ponudbe na poštni predal 224, Ljubljana. 1437

Oddaja se služba organista in cerkovnika n aBučah. Plača po dogovoru. Nastop takoj. 1446

Mizarskega vajenca sprejemem: Mihael Poš, mizar, Sv. Trojica v Slov. g. 1434

Dobro izvežban čevljarški pomočnik in vajenec se sprejmeta takoj. Hrana in stanovanje v hiši. I. Slemenik, čevljar, Slovenjgradec. 1436

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju n perilu: Fran Repič, sodar v Ljubljani, Kolizejska ul. 18. — Vajenec, ki je že nekoliko večš tega dela, se istotam sprejm. 1440

Učenec ali učenka s potrebno šolsko izobrazbo, s sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Vsa oskrba v hiši proti majhnemu plačilu. Krošelj Ivan, Ljubljana, Kette-Murnova cesta 15.

Razpisuje se služba cerkovnika in organista v Šmartnem pri Saleku. Nastop 1. januarja 1929. 1454

Dekle zdravo in čvrsto v starosti od 16 do 20 let se išče kot pomoč v večjo kuhinjo. Ponudbam na »Slov. Gospodar« pod »Pridna« je priložiti šolska izpričevala in sliko. 1447

Manjše posestvo, pripravno za trgovino z lesom in mešanim blagom, iščem v najem. Ne predaleč od cerkve in šole. Pozneje tudi kupim. Ponudbe pod: »1929«, poštno ležeče, Oplotnica. 1430

Poceni prodam: 1 električni motor 5 k. s., komplet, s števcem, napuščalnikom itd. 220-380, 1 komplet kotel za žganjekuho 86 l, 1 kompletno skoraj novo oprmo za par konj (Jaukgeschir), 1 pisalno mizo najnovejši sistem, 1 železno blagajno št. 2. Naslov v upravi lista. 1450

Prodaja se poceni novo zgrajena pritlična hiša s 3 sobami, kuhinjo in kletjo, poleg njiva z 400 sadik hmelja, pripravno za kakšnega vpokojenca ali obrtnika. Pojasnila daje Zagar Miha, posestnik v Drešinjavasi, Petrovče. 1427

Krojaškega učenca, pridnega, iz okolice Maribora, se sprejme. Sluga-Kette, krojaštvo, Dravska 8, Maribor. 1428

Prodam radi bolehnosti rodovitno posestvo, redi se lahko 3 krave, na željo tudi lep gozd, vse na lepem kraju, pol ure od kolodvora Ponikva. Naslov v upravi lista. 1445

Lepo posestvo 38 oralov črt ure od postaje, v okolici Maribora se takoj prodaja s celim inventarjem. Naslov v upravi lista. 1439

Iz dveh posestev obstoječa kmetija v Plešivcu pri Sočtanju v skupni izmeri cirka 30 oralov se takoj prodaja za 60 tisoč Din. Ponudbe na notarsko pisarno v Sočtanju. 1438

Posestvo v Savinjski dolini na prodaj. Poslopja: hiša, gospodarsko poslopje, hmeljska sušilnica, kozolec, vse z opeko krito, 14 joh zemljišča, hmeljski nasadi, sadno drevje itd. Natančnejša pojasnila: F. Turnšek, Polzela. 1448

Lepo malo posestvo se prodaja: Gradiška št. 39, Pesnica. 1449

Iščem malo posestvo v najem z vinogradom. Na polovico pridelkov. Blizina Maribora. Naslov na upravo lista. 1453

Prodaja se na prisilni dražbi dne 5. dec. 1928 pri okrajnem sodišču v Celju ob 9. uri dopoldne v sobi št. 4 lepo kmetijsko posestvo v Studencih pri Zgornji Ponikvi, p. Žalec. Najmanjši ponudek znaša Din 38.610.—. Posestvo meri 6 ha 38 a 73 m², od tega 1 ha 96 a in 70 m² gozda. 1382

Dr. O. I.:

28

Crni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Graščakinja, sodnik, pisar ter prisedniki so se vsedli k mizi.

Krvni sodnik Trenak se dvigne ter prečita z zamolklim glasom, kar je Agata priznala.

Zbrana množica je molče poslušala, slišal se je tu in tam pritajen vzdih, kakor bi hotel reči dotični: To ni mogoče!

Trenak se je vsedel, bil je bled v obrazu in gledal je topo pred se.

Zdajci vstane pisar ter glasno prečita sodbo.

Krvni sodnik vzame palčico, ki je ležala pred njim na mizi, jo prelomi ter vrže oba kosa Agati pred noge.

V tem trenutku je priskočilo več oseb iz zbrane množice, ki so se začele pipati za kose, kajti les od take palčice ima čudodelno moč: z njim se preganja protin s tem, da se drgne z njim po bolnem delu telesa. Tudi se da ozdraviti živina, če jo muči mrčes. Nastalo je veliko prerivanje sem in tja, tako da je moral vmes biriti. Nastal je zopet mir.

Oči vseh so uprte na Agato, bilo ji je videti, da silno trpi. Že je sklonila glavo, a zdajci se vzravna, blede lica zadobijo živahnost, oči se ji zasvetijo, se vprejo na graščakinjo ter sodnika.

»Graščakinja, priča mi je Križani, katerega podoba držim v roki, da sem nedolžna, a umreti moram — ker vi to velite — največji zločin storite vi, a jaz nisem vaš sodnik, sodil vas bo Bog, ki je za vse pravičen. — Vam, gospod sodnik, odpustim, ker ste morali tako ravnati, a spomin na današnji dan bo za vas najhujša obsodba.«

Glasi jok je nastal med množico, že se je čulo mrmranje, slišali so se tudi pritajeni vzkliki: Rešimo jo!

V tem trenutku vzklikne graščakinja vsa blede od jeze:

»Nesramnica, še zdaj se upa me žaliti, krvnik, stori svojo dolžnost, na morišče z njo!«

Nastal je šunder, prerivanje, že so se bližali hrabrejši, da bi iztrgali Agato iz krvnikovih rok, a na graščakinjino povelje so priskočili grajski hlapci ter obkolili Agato ter krvnika, ki je med tem zasedel s svojima pomočnikoma voz, na katerem je bila tudi Agata z zvezanimi rokami.

Sodnik Trenak se je vrnil s pisarjem v grad, graščakinja se je takoj podala v svoje prostore

najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NA POLJANI

Oglejte

si tudi Vi ogromno zalogo in čudovito nizke cene v veletrgovini **STERMECKI, CELJE**, in prepričali se boste, da je nakup za letošnji Božič tu najboljši vir, kjer dobite za mali denar vse kar želite.

<p>Sukno Platno Barhent Svilo Volno Cefir Flanela Cvilh Pliš Baržun Modrovina Hlačevina Obleke Plašče Suknje Hlače Bluze Kрила Pletenine Perilo Telovnike Puloverje Nogavice Rokavice Srajce Kravate Robce Naramnice Kombineže Čevlje Galoše Klobuke Kožuhovina</p>	<p>Predpasnike Dežnike Garniture Odeje Žimnice Perje Obrisače Prte Zastore Preproge Linoleum Predpražnike Predtiskanine Čipke Trake Prejo Volno Svetiljke Zoge Rekete Sanke Foto-aparate Torbice Denarnice Listnice Aktovke Kovčke Nahrbtnike Igrače Nakit za božična drevesca Glavnike Krtiče Nože</p>	<p>Britve Škarje Brivne aparate Lasostrižnike Manikir - garniture Milo Kremo Parfum Kosmetiko Rezbarske potreščine Violine Tamburice Gitare Harmonike Okarine Ogledala Jedilni pribor Obešalnike Gladila Mline za kavo Vage Ključavnice Samovar Kuhinjske potreščine Ure vse vrste Veržice Prstane Obeske Budilke Uhane Kolesa.</p>
---	---	---

Naročite ilustrirani cenik!

ter gledala skoz okno na sprevod, ki se je pomikal po cesti proti Črnemu lesu, kjer je bilo morišče.

Črni les je obširen gozd, ki se razteza tik pred trgovom Sv. Lenarta po robu od Lormanja dalje do Navarde, kjer se začnejo zopet ob solnčni strani vinske gorice.

Gozd je zaraščen večinoma z iglatim drevjem, zato tudi ime. Ta gozd preseka cesta, ki vodi iz Maribora mimo hrastovške graščine proti Sv. Lenartu. Ko dospeš na vrh roba, se ti odpre pogled na trg, ki sanja zadaj za gozdom na enako visokem hribu.

Po tedanjih določbah se na smrt obsojene ženske niso smele obešati, usmrtitev se je izvršila z obglavljenjem, le čarovnice so sežigali na grmadi ali žive ali pa po obglavljenju.

Morišče za ženske je bilo v Črnem lesu na vrhu roba, kjer se nagne pot proti Šent Lenartu. Vislice pa so stale v Šent Lenartu blizu potoka Velka, kjer so obešali na smrt obsojene moškega spola.

V Črnem lesu je bil tik ob potu prostor, kjer ni bilo dreves. Sredi tega kraja je bil hlod, zabiti v zemljo, pripravljen za obglavljenje obsojencev. Žalostni sprevod je dospel na kraj, določen

za izvršitev sodbe. Mnogoštevilna množica radovednih ljudi je bila že zbrana na tem mestu.

Krvnik in oba pomočnika so skočili raz voz, surovo sta dvignila hlapca Agato ter jo odvedla na morišče. Krvnik si je zavihal rokave ter se pripravil, da izvrši sodbo. Pomočnika sta privedla Agato do hloda, pokritega s črnim prtom, ter ji velela, da poklekne ter položi glavo na določeno mesto.

Množica je napeto zrla na celi prizor, slišal se je od tu in tam pritajen glas, da je sodba krivična.

Že sta hotela rabeljska pomočnika prijeti Agato, da bi jo prisilila poklekniti, ko se ta nenkrat vzravna in si kakor na čudežen način oprosti zvezane roke. Pomočnika priskočita, da bi jo zopet zvezala, a ona jih pogleda z velikimi svetlimi očmi, da nehote odstopita. Agata dvigne roke proti s črnimi oblaki zastrtemu nebu ter zakliče z razločnim glasom:

»Ti pravični Sodnik nad nami, ti veš, da jaz tpijam po nedolžnem in moram v smrt. Reši me, da ne konča moje telo na tako sramoten način na grmadi kot telo čarovnice, naj najde mir na tem mestu.«

a samo onemu, ki zna
kmečariti in hmeljariti
dati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Slane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Hmeljarsvo nese,

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

2

Na drobno in na debelo.

Novo otvorjeno

Maribor, Stolna ulica 6
Parfumerija

Parfumerije, milo, toaletne potrebščine in pralna sredstva, vedno sortirana zaloga, praktična darila

Maribor, Stolna ulica 6
Pri Sladkorčku

kandite, bonboniere, čokolada in keksi, največja in najcenejša izbira vedno svežega blaga. Pripravna darila za Miklavževo in Božič. 1525

Novo otvorjeno

HRASTOVE PRAGE (švalerje)

in stoječe hraste kupujemo proti takojšnjemu plačilu po najvišjih cenah BRATA BATIC, CELJE. 1394

Pletene veste

iz lepe in trpežne volne za ženske 75 Din, za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 D, veste rožaste s svilo 100 Din, bluže za zvezati 55 Din, debeli in topli leibi 60 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1025

Ovčjo volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljše. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Kmetje pozor!

Vsi tisti kmetje, ki si hočete svoja gnojšča in jame za gnojnico primerno in strokovno urediti, se prosite tem potom, da si naročite temu primerne načrte za moderno napravo gnojišč in gnojiščnih jam, na podlagi katerih vam potem lahko vsak zidar napravi gnojišča in jame za gnojnico. Načrte dobite za zelo nizko ceno pri Dragotin Korošec, stavbeni podjetnik v Šmartnem ob Pakič 1393

Vinicar,

strokovno izvežban, oženjen, pošten, trezen, zanesljiv, se išče za večji vinograd in kmetijsko posestvo v bližini Poljčan. Vstop takoj ali vsaj do 1. februarja. Plača in drugi pripadki po dogovoru. 1440

Naslov v upravi.

Naslov v upravi.

LUNA

Eksportna hiša Maribor Aleksandrova 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša tržka za nakup galanterije, pletenine, kratkoga blaga ter igrač

otročje nogavice od Din 6.— naprej, damske nogavice od Din 7.— naprej, moške nogavice (sokni) od Din 6.— naprej, ovijalne jopice od Din 50.— naprej, moške jopice z rokavi od Din 85.— naprej, ženske jopice od Din 70.— naprej, otroške jopice od Din 50.— naprej, jopice za deklice od Din 60.— naprej. Lastni izdelki. 1444

Posebna razstava otročjih igrač ter božičnih okraskov.

POZOR!

Moške obleke že za	Din	320.-
Kratki površniki	Din	300.-
Dolgi površniki . . . . . (zimski dubl)	Din	600.-
Usnjate suknje	Din	750.-
Kratki površniki s kožuhom	Din	700.-
Otroške lepe stofas. obleke	Din	135.-

kupite v manufaktorni in konfekcijski trgovini

Ivan Mastnak
15 Celje 15
Kralja Petra cesta

Neprislijen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Neprislijen nakup! Oglejte si našo zalogo!

In glej, črni oblaki so se za trenutek razgrnili in skoz odprtino je poslalo solnce svoje svetle žarke skoz vejevje temnih smrek ter jih razlilo nad belo postavo Agate, ki se je sklonila na tla. Še enkrat dvigne glavo in z milim izrazom na ustnicah zašepeče: »Hvala ti dobrotljivi Oče, z Bogom moj Friderik, jaz grem v večni mir.«

Agata poklekne, nagne glavo na hlod, — krvnik zavihti ostro nabrušeno sekiro in zamahne — Agata je prestala svoje trpljenje.

Množica, ki je dosedaj gledala napeto, se je zganila, slišalo se je glasno ihtenje.

Nebo se je zopet zastrlo s črnimi oblaki, da bi solnce ne videlo te grozote in krivice, ki se je ravnokar zgodila nad ono, kateri je poslalo svoje zadnje ogrevajoče žarke življenja v slovo.

Zdajci se vidi, da se nekdo preriva med množico, ki hoče priti do Agate.

»Pustite me naprej,« zglasi se mož v črni obleki, ljudje se umaknejo, — pred mrtvo Agato je stal župnik Morenus.

Prišel je iz Šent Lenarta, ko so že privedli Agato na morišče, hotel ji je še spregovoriti zadnje tolažilne besede, a prišel je prepozno.

Že so hoteli rabeljski pomočniki zagrabiti mrtvo truplo, da bi ga sežgali na že pripravljene grmadi, ko zakliče župnik Morenus z močnim glasom:

»Stojte, krvniki, nimate pravice do trupla.«

Krvnik Heller se razkorači, prezirljivo pogleda župnika in reče:

»Določen sem za izvršitev sodbe, tu mi nima nobeden ugovarjati in braniti.«

»Tvoj posel je odveč,« reče župnik ter se vzravna pred krvnikom, »zadosti je preganjanja, telo pripada zemlji. Sodba je bila krivična, gorje tistemu, ki jo je povzročil. Graščakinja je zakrivila njeno smrt, na njo pada zločin nazaj.«

»Tako je,« slišijo se vzkliki iz množice, »po krivem so obdolžili Agato in po nedolžnem uničili.«

»Izsiljena je bila ta sodba,« razburi se Filip Zirngast, »ali pa so bili podkupljeni vsi prisledniki. Za Jurija Kernbeis gotovo vem, ker drugače bi ne dobil pravice biti v trgu kovač.«

»Bo že tako,« pritrdita Jurij Pinterič ter Matija Eberl iz Šent Lenarta, »saj so imeli samo svoje uslužbence za prislednike.«

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti zato si kupi dr. Jerajev knjigo: »Socijalno vprašanje« za SW 20- v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najboljše in najvarnejše
naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

Obrestna mera za navadne vloge 6%, za vezane po dogovoru. Nalagajte svoj odvišen denar pri domačem zavodu

1372

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

Fridmanova sreča je velika!

Šest milijonov dinarjev,
š. 750.000 lahko zadenete z edino srečko.

Priporočam Vam sortirane srečke po 10 četrtink, 10 polovic, 10 celih iz raznih serij.

Najugodnejša loterija sveta.

100.000 srečk. 50.000 dobitkov.
Žrebanje I. razreda 28. in 29. novembra 1928.

Cene srečk: $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$

po razredu D 70.— D 140.— D 280.—

Naročite takoj.

Po prejemu naročila pošljemo Vam originalne srečke z uradnim igralnim načrtom.

Plača se po prejemu srečk. 3129

Naročila se naslovijo na

Ludwig Friedmann, Wien I., Salzgras 12/1.

Hočete se rešiti Vašega **revmatizma in protina.**

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otekli udi, skriviljene roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje. **Jaz Vam nudim zdravilno pitje, ki razkroji sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ne kako univerzalno ali tajno zdravilo, ampak en produkt, ki ga proizvaja narava sama za odrešenje bolehavega človeštva.**

Vsakemu dam brezplačno za poskus!

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč popolnoma brezplačno in franko en poskus obenem z podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju.

AUGUST MARZKE, BERLIN-WILMERSDORF, Bruchsalerstrasse No. 5.
Abt.: 24. 831 1433

**Velika izbira
modnega žameta**

se dobi že od 22 Din
naprej samo pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Zakaj kupite v Celju manufakturno blago najceneje edino pri

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.

Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.

Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.

Ker ima lastno tovarno odej (koltrov).

Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.

Ker ima poštene mere, dobro blago in nizke cene.

Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«.

961

Vsakomur se izplača, da obiše pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Cena Din 2.—.

»Meni se tudi tako zdi,« poseže vmes Nikolaj Kromzoes, ki je bil tedaj nekaj zdravnik v trgu, »kaj takega obdolžiti nedolžno bitje, to je največji zločin, kazen naj zadene graščakinjo.«

»Tako je,« razhudi se Jakob Rogoz, kovač iz Senta Lenarta, mož orjaške postave z dolgo rujavo brado in temnega pogleda, »mene so tudi po nedolžnem vtaknili v Mariboru v luknjo, ker sem zabavljajl čez gospodo, pa še pride dan obračuna.«

Vznemirjenje je postajalo vedno hujše, slišali so se glasni klici: »Graščakinjo na grmado, ona je čarovnica in morilka.«

Zopet sta hotela prijeti pomočnika Agato, tudi trije grajski hlapci so hoteli poseči vmes, a v tem nastane krik:

»Ne pustimo nje, nedolžna je!«

Kovač Rogoz se je preril v ospredje, prijel enega pomočnika ter ga vrgel doli po robu, da se je postavil na glavo, drugega je potisnil v grmovje, krvniku pa je urno izmaknil sekuro ter jo dvignil proti grajskim hlapcem, ki so ga hoteli obkoliti. Niso prišli do tega, že so pogumni možje pograbili hlapce, jih vrgli na tla, jim odvzeli orodja in jih zapodili v beg.

»Nad grmado in razmetali

naložena polena daleč okoli po lesu, da od celega kupa ni bilo v kratkem nobenega sledu.

Krvnik videč, da je napram razburjeni množici brez vsake moči, je velel svojim pomočnikom, da opustita vsak nadaljni odpor in odideta, kar so storili tudi grajski hlapci.

Župnik Morenus se je vzravnal med množico, ki se je že pomirila ter reče z močnim glasom:

»Naša dolžnost je, da izročimo Agatino truplo materi zemlji, pripravite vse potrebno, da nas graščakinja ne prehití.«

Urno so izkopali globoko jamo ter jo okrasili s smrekovimi vejami. Župnik Morenus je opravil Agato iz Štraleka.

Utihnili so veliki zvon iz Senta Lenarta. Tudi pogrebni obred; kmalu je zakrila hladna zemlja iz Senta Ruperta so se oglasili zvonovi — zvonili so plemiču Štefanu Nürnberger, ki je zatisnil isti dan oči, ne da bi se zavedel.

Množica v Črnem lesu je deloma še ostala, ker so hoteli varovati grob.

Nebo se je še bolj stemnilo, kmalu so začele padati snežinke vedno gostejše in gostejše. V kratkem je zakrila bela odeja sveži grob, narava je položila bel plašč na gomilo one, ki je morala žrtvovati svoje življenje po nedolžnem.

»Smeh in jok - naših otrok«

Berite knjigo »Iz otroških us« I. del Din 8/50, II. del Din 16.—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lasni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedobitnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvovredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telčkov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosfornem zadržaju in se je izkazal že nekaj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na narahlo namočenim krmi. Pozneje preko dneva navadno hrano. 1290

Dobi se v zalogi moke I. MESTNEGA MLINA V CELJU z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki.
Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

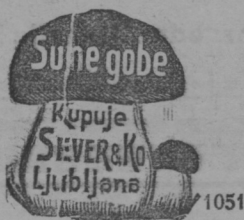
Na drobno! **Železnina** Na debelo!
Anton Brenčič
v Ptuj-u

prilporeča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, pluzno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spadajoče predmete. Zastopstvo Lutz-ovih peči za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba točna! Znižane cene!

Volneno, belo in pisano platno, hlačevino, kambreke, delene, srajce, nogavice, kravate, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

Alojz Drogenik, Celje
samo Glavni trg št. 9 samo
Vsakovrstni ostanki za polovično ceno. 557

Žlahtni kostanjev les

obeljen kakor tudi neobeljen. — Stalni nakup! 1342
Najugodnejše cene! — Takojšnje plačilo!
ERNEST MARINC, CELJE,
Zrinjskega ul. 4. — Tel. interurb. št. 136

KMETOVALCI!

Če hočete zvišati pridelke svoje zemlje, uporabljajte razen drugih vrst umetnih gnojil tudi najpopolnejše, hitro in sigurno učinkujoče dušično umetno gnojilo

Čilski soliter,

ki je prikladen za vsako tlo in vsako rastlino.

Pojasnila o uporabi in knjižice o gnojenju s čilskim solitrom ter z drugim umetnimi gnojili, o pravilnem obdelovanju zemlje in o oskrbovanju rastlin nudi brezplačno 1319

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra
Tavčarjeva ul. 1/II. Ljubljana Tavčarjeva ul. 1/II.

OTELETENJE.

„BISSULIN“ je popolnoma nerazdražljiv, izvršenje pri z njim zdravljenih brejih živali še nisem opazil.

Stadtierarzt W. H. Prager Arch. f. Tiermed. 1926, H. B. 11.

„BISSULIN“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H. TROMMSDORFF, CHEM. FABRIK, AACHEN

(Brošura) Knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ MR. K. VOJK, ZAGREB, JURJEVSKA UL. 8

Po reklamiranih cenah

prodaja tvrdka

F. König, Celje

igrače, blago iz usnja in galanterijo. Velika izbira gramofonov in pisec

1255

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pehštvena tkanina i. t. d., najbolje in na cene pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20**

Brezplačni ceniki. 1410 Brezplačni ceniki.

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v obliki, perilu, platnu pri meni kriti

Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali

Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica i. z. z. n. z. Ulica 10. oktobra

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po **6%**

na trimesečne odpovedi po **7 1/2%**

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novoizgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbo in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Veliki CENIK

ilustrovani

dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča

Meinel in Herold

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. LORGER Maribor št. 106

Violine od Din 95.-. Ročne harmonike od

Din 85.-. Tamburice od Din 98.-. Gramofoni od 345.- dalje. 1286

OGLAS

v Slov. Gospodarju ima največji uspeh

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 60.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posednikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj varno naložene.

Kmetijski posestniki — Ljudska posojilnica je Vaš zavod. Poslužujte se gal